

RISALE E MIRAXHIT

TRAJTESA RRETH MI'RAXHIT TË PEJGAMBERIT A.S.M

[Kujtesë: Mi'raxhi -ngjitja e Pejgamberit a.s.m.. në qiej është një çështje që rezulton nga esencat dhe shtyllat e besimit. Ajo është një dritë që mbështetet nga dritat e shtyllave të imanit. Sigurisht Mi'raxhi nuk mund të provohet në mënyrë të pavarur për ateistët femohues të cilët nuk i pranojnë shtyllat e imanit -besimit- sepse ajo nuk mund të diskutohet me ata të cilët as nuk e njohin All-llahun xh.sh., as nuk e vërtetojnë Pejgamberin Muhammed A.S.M., as nuk i pranojnë melekët si dhe mohojnë ekzistencën e qiejve. Së pari për ta duhet të provohen ato shtylla. Meqenëse çështja është kështu, ne do t'ia adresojmë diskutimin një besimtari i cili, meqenëse e konsideron atë të pamundur, ka dyshime e mosbesim lidhur me Mi'raxhin, dhe ne do t'ia shpjegojmë atij. Megjithatë, herë pas here do ta marrim parasysht ateistin, i cili është në pozitën e dëgjuesit dhe do t'ia shtjellojmë çështjen edhe atij. Disa shkreptima të së vërtetës së Mi'raxhit janë përmendur në disa Fjalë të tjera(Libri Fjalët). Me ngulmimin e vëllezërve të mi ne kërkuam përkujdesje nga Zoti i Gjithëfuqishëm për t'i bashkuar të gjitha ato shkreptima me thelbin e realitetit, dhe me të gjitha ato formohet një pasqyrë ku të reflektohet përnjëherësh bukuria e plotësimeve të Profetit Muhammed Alejhis-salatu ves-selam].

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا
حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

إِنْ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَى ، عَلَّمَهُ شَدِيدُ الْقُوَى ، ذُو مِرَّةٍ فَاسْتَوَى ،
وَ هُوَ بِالْأَفْقِ الْأَعْلَى ، ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّى ، فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى ، فَأَوْحَى إِلَى عَبْدِهِ مَا
أَوْحَى ، مَا كَذَبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَى ، أَفَتُمَارُونَهُ عَلَىٰ مَا يَرَى ، وَلَقَدْ رَأَهُ نَزْلَةً أُخْرَى ، عِنْدَ
سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى ، عِنْدَهَا جَنَّةُ الْمَأْوَى ، إِذْ يَغْشَى السُّدْرَةَ مَا يَغْشَى ، مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا
طَغَى ،

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى ،

Me Emrin e All-llahut, i Gjithëmëshirshmi, Mëshirëploti.

“Lavdia dhe madhështia i takojnë Atij (All-llahut), i Cili mori robin e Tij (Muhammedin) për udhëtim natën nga Mesxhidil-Haram (Qabeja) për tek Mesxhidi Aksa (xhamia e largët në Kuds, Jeruzalem), rrethinat e së cilës Ne i bekuam, me qëllim që Ne t'i tregojmë atij nga ajetet (shenjat, treguesit) tona. Me të vërtetë që Ai është Gjithëdëgjuesi, Gjithëvëzhguesi.”¹ “Është vetëm shpallje që i frymëzohet. Atij i është mësuar (ky Kur’an) nga Një i lartë në fuqi. Një i pastër nga çdo e metë në mendje e në trup, pastaj ai (u shfaq në formën e tij të vërtetë siç është krijuar nga All-llahu) u ngrit. Ndërsa ai ishte në pjesën më të lartë të hapësirës. Pastaj ai iu afrua afër-afër. Dhe ishte në largësi sa dy harqe ose edhe më afër. Kështu (All-llahu) i shpalli robin të Tij gjithçka që Ai shpalli. Zemra (e Pejgamberit) nuk gënjen në atë që ai pa. A do të haheni me të (Muhammedin) për çfarë ai pa (gjatë natës së Mi’raxhit). Dhe vërtetë që ai (Muhammedi) e pa atë (Xhibrilin) në një zbritje tjetër. Afër Sidreti el-Munteha (pemë në kufirin më të lartë mbi qiellin e shtatë, përtej së cilës askush nuk mund të kalojë). Pas saj është vendbanimi i Xhennetit. Kur e mbuloi atë Sidreh që vërtetë e mbuloi. Shikimi i tij (Muhammedit) nuk u lëkund dhe as nuk kaloi kufirin (e përcaktuar për të). Vërtetë që ai (Muhammedi) pa nga shenjat e Zotit të tij, më të mëdhatë.”²

Ashtu siç është shpjeguar në diskutimin mbi mrekullinë e Kur’anit, ne gjithashtu do të përshkruajmë këtu dy aluzione nga thesari i madh i vërsetit të parë madhështor të lartëpërmendur lidhur vetëm me përemrin e përfshirë në frazën **إِنَّهُ** “me të vërtetë Ai”, që -ato dy aluzione- bazohen mbi parimet e retorikës, pasi ato të dyja lidhen me këtë çështjen tonë.

Pas përmendjes së udhëtimit të Pejgamberit, të Dërguarit më të Dashur të All-llahut, Muhammedi a.s.m., nga xhamia e shenjtë në Mekë “Mesxhid-i Haram” për te xhamia më e largët Aksa në Jeruzalem “Mesxhid-i Aksa”, që ishte fillimi i Mi’raxhit të tij, Kur’ani i gjithurtë thotë:
إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ “Me të vërtetë që Ai është Gjithëdëgjuesi, Gjithëvëzhguesi.” Kjo frazë së

¹ Kur’an, 17: 1

² Kur’an, 53: 4-18

bashku me përmerin në frazën **إِنَّهُ** “Me të vërtetë Ai”, e cila aludon për pikën më të largët të Mi’raxhit që tregohet nga vërsetet e *sures En-Nexfm*, **وَ النَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ** ose i referohet Zotit të Gjithëfuqishëm, ose Pejgamberit Muhammed a.s.m..

Në qoftë se i referohet Pejgamberit Muhammed a.s.m., rregulli i retorikës dhe lidhja e sekuençës së fjalëve deklarohet si më poshtë vijon:

Brenda këtij udhëtimit të veçantë ka një udhëtim dhe një shikim të përgjithshëm dhe një ngjitje universale gjatë së cilës Pejgamberi a.s.m.. dëgjoi dhe shikoi shenjat Hyjnore dhe çudirat e artit Hyjnor që hasën sytë dhe veshët e tij brenda shkallëve të përgjithshme të Emrave Hyjnorë deri tek Sidre el-Munteha dhe tek largësia “*sa dy harqe ose edhe më afër*”. Kjo tregon se udhëtimi i tij i pjesshëm dhe i veçantë është si një çelës për një udhëtim të përgjithshëm universal dhe një ekspozitë çudirash e mrekullish Hyjnore.

Në qoftë se përemri i referohet Zotit të Gjithëfuqishëm, kjo është si më poshtë:

Me qëllim që të ftojë njërin nga shërbëtorët e Tij në një udhëtim për tek prania e Tij dhe që t’i besojë atij një detyrë, një amanet, pas dërgimit të tij nga xhamia në Mekë për tek ajo në Jeruzalem, ku e bëri atë të takohet me Pejgamberët të cilët u grumbulluan atje, dhe demonstroi se ai ishte trashëgimtari absolut i parimeve të të gjithë pejgamberëve, Ai e bëri atë të udhëtojë përmes fytyrës së jashtme të botës së ekzistencës dhe përmes fytyrës së brendshme, e cila shikon Krijuesin e saj, deri tek Sidre el-Munteha dhe deri tek largësia “*sa dy harqe ose edhe më afër*”.

Sigurisht, ai ishte një shërbëtor, dhe udhëtimi ishte një mi’raxh i veçantë, por së bashku me të ishte amaneti dhe besimi që lidhen me të gjithë universin dhe drita që do të ndryshonte ngjyrën e universit. Dhe meqenëse atij i ishte dhënë një çelës që mund të hapte derën e lumturisë së përjetshme, Zoti i Gjithëfuqishëm e cilësoi Vetveten me Atributin e “**shikimit dhe dëgjimit të të gjitha gjërave**”, me qëllim që t’i shfaqte botës urtësinë gjithëpërfshirëse të amanetit, dritën dhe çelësin, urtësinë dhe qëllimet, të cilat përfshijnë tërësinë e universit dhe rrethojnë të gjitha krijesat.

Ky mister i madh përmban “**KATËR PARIME**”:

I pari: Përse ishte i domosdoshëm Mi’raxhi?

I dyti: Cili ishte realiteti i Mi’raxhit?

I treti: Cila ishte urtësia dhe qëllimi i Mi’raxhit?

I katërti: Cilat janë frutat dhe dobitë e Mi’raxhit?

PARIMI I PARË

Arsyeja për domosdoshmërinë e Mi'raxhit:

Thuhet, për shembull: **أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ** se "Zoti i Gjithëfuqishëm është më afër tij se sa vena e qafës."³

Ai është më afër çdo gjëje se sa ndonjë gjë tjetër. Ai është i pastër, larg trupësisë dhe përtej vendit dhe hapësirës. Megjithatë, të gjithë evlijatë mund të bisedojnë me Të në zemrat e tyre. Atëherë përse çdo shenjtor mund të bisedojë me Krijuesin në zemrën e tij, ndërsa shenjtëria e Muhammedit a.s.m. ishte e suksesshme për të bërë një bisedim të brendshëm me Krijuesin vetëm pas dhe si rezultat i një udhëtimi të gjatë si Mi'raxhi?

Përgjigja: Ne do ta bëjmë këtë mister të thellë më të lehtë për t'u kuptuar nëpërmjet "dy krahasimeve". Shqyrtoji këto dy krahasime nga Fjala e Dymbëdhjetë, e cila lidhet me misterin e mrekullisë së Kur'anit, dhe me urtësinë e Mi'raxhit.

Krahasimi i parë: Një mbret ka dy lloje intervistimi, bashkë-bisedimi dhe diskutimi në dispozicionin e tij dhe dy mënyra adresimi dhe favorizimi -hatri. I pari është të biseduarit me një nënshetas të thjeshtë rreth një çështjeje të veçantë dhe një nevojë të veçantë nëpërmjet një telefoni privat. I dyti, nën titullin e sovranitetit madhështor, në emrin e kalifatit më të lartë, me dinjitetin e sundimit universal, dhe me qëllimin e shpalljes së urdhëresave të Tij, është të biseduarit e të folurit me anë të një të dërguari, i cili ka lidhje me ato çështje, ose nëpërmjet një zyrtari të lartë i lidhur me ato urdhëresa. Gjithashtu është të folurit me anë të një dekreti të shquar që shpall madhësinë e tij.

Kështu, **وَاللَّهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَى** "Dhe për All-llahun xh.sh. është krahasimi më i lartë", ashtu si ky krahasim, Krijuesi i universit, Zoti i të gjitha gjërave, me fytyrat e tyre të dukshme e të brendshme, Sunduesi i Parapërdetësisë dhe i Paspërdetësisë, ka dy mënyra bisedimi, të foluri dhe të favorizuarit... E para është e veçantë dhe private, tjetra është universale dhe e përgjithshme. Dhe kështu, Mi'raxhi ishte një manifestim i Shenjtërisë së Muhammedit a.s.m. në formën e përbotshmërisë dhe të lartësisë më eprore se sa shenjtëritë e të tjerëve. Ai u nderua me bisedimin dhe adresimin e Zotit të Gjithëfuqishëm nëpërmjet Emrit "Rabbil Alemin", "Mbështetësi" i të gjitha botëve, dhe nëpërmjet titullit "Khalik", "Krijuesi" i të gjitha qënieve.

Krahasimi i dytë: Një njeri mban në dorën e tij një pasqyrë drejt diellit. Sipas kapacitetit të saj, ajo pasqyrë merr dritë nga dielli, i cili përmban shtatë ngjyrat dhe një reflektim. Njeriu lidhet me diellin dhe bisedon me të nëpërmjet lidhjes së asaj pasqyre. Dhe në qoftë se ai e drejton pasqyrën e ndritshme drejt shtëpisë së tij të errët, ose drejt kopshtit të tij të vogël privat, i cili është i mbuluar nga një çati, mbulesë, ai nuk mund të përfitojë në lidhje me vlerën e diellit, por veçse vetëm në përputhje me kapacitetin e pasqyrës.

Ndërsa tjetri e lë pasqyrën dhe drejtohet nga dielli drejtpërdrejt, dhe shikon shkëlqimin e tij dhe kupton madhësinë e tij. Pastaj ngjitet në një mal shumë të lartë, dhe shikon shndëritjen,

³ Kur'an, 50: 16

dritën e fortë të sundimit të gjërë të diellit, dhe bisedon vetë me të dhe pa perde. Pastaj ai kthehet dhe hap dritare të mëdha në shtëpinë e tij dhe në çatinë sipër kopshtit të tij, dhe hap rrugë lart drejt diellit ndërsa ai është tek qielli më i lartë dhe flet e bisedon me dritën e përhershme të diellit të vërtetë. Ai mundet t'i flasë diellit me mirënjohje siç vijon: **O diell i dashur! O ti që je bukuria e botës dhe hijeshia e shkëlqimi i qiejve, që praron e zbukuron faqen e tokës me dritën tënde dhe i bën atë dhe faqet e të gjitha luleve të buzëqeshin! Ti e ke ngrohur dhe drituar shtëpinë time të vogël dhe kopshtin në të njëjtën mënyrë ashtu siç ke ndriçuar të gjithë botën dhe siç ke ngrohur faqen e tokës..**" Ndërsa njeriu i parë me pasqyrën nuk mund ta thotë atë, sepse reflektimi i diellit dhe shenjat e dritës së tij janë të kufizuara e të ngushtuara nga pasqyra, dhe janë në përputhje me kapacitetin e pasqyrës dhe në përfshirjen e saj për dritën.

Dhe kështu, manifestimi i Krijuesit të Vetëm Absolut, i Cili është Dielli i Parapërrjetësisë dhe Sovrani i Paspërrjetësisë, shfaqet në esencën njerëzore në dy forma, të cilat përfshijnë shkallë të pakufishme.

Forma e parë: Ky është manifestimi nëpërmjet një lidhjeje Hyjnore që zgjatet tek pasqyra e zemrës që nëpërmjet saj, gjithkush mund të marrë manifestim të veçantë dhe universal prej Atij Dielli Parapërrjetësie, mund të marrë një ligjëratë dhe bisedim në lidhje me kapacitetin e tij dhe në lidhje me manifestimin e Emrave Hyjnorë dhe të Atributeve në kapërcimin e shkallëve të udhëtimit të tij shpirtëror. Shkallët e shenjtërisë, të cilat kalojnë nën hijen e shumicës së Emrave dhe të Atributeve burojnë nga kjo lloj shfaqjeje.

Forma e dytë: Meqenëse njeriu posedon gjithëpërfshirje dhe është fruti më i ndritshëm i pemës së universit, dhe meqenëse ai është i aftë t'i shfaqë përnjëherë në pasqyrën e shpirtit të tij të gjithë Emrat e Bukur të manifestuar në univers, Zoti i Gjithëfuqishëm shfaqti nëpërmjet manifestimit të esencës së Tij, dhe tek niveli më i lartë i Emrave të Bukur, manifestimet më të mëdha të atyre Emrave në individin më të lartë të llojit njerëzor, i cili i reflektoi ato në mënyrën më gjithëpërfshirëse. Kjo shfaqje dhe ky manifestim është misteri i Mi'raxhit të Muhammedit a.s.m., nëpërmjet të cilit shenjtëria e tij u bë burimi i profetësisë së tij.

Shenjtëria kalon nëpërmjet hijes dhe i ngjason njeriut të parë në krahasimin e dytë. Ndërsa profetësia nuk ka hije, ajo shikon drejtpërdrejt tek Njësia e të Vetmit të Gjithëlavdishëm dhe i ngjason njeriut të dytë në krahasimin e dytë. Sa për Mi'raxhin, meqenëse ai ishte kerameti më i madh i shenjtërisë së Muhammedit a.s.m. dhe gjithashtu shkalla më e lartë e saj, ajo u transformua në shkallën e profetësisë. Fytyra e brendshme e Mi'raxhit ishte shenjtëri, ajo u ngjiti nga krijimi tek Krijuesi. Ndërsa fytyra e jashtme e Mi'raxhit ishte profetësi, ajo erdhi nga Krijuesi tek krijesa. Shenjtëria është udhëtim shpirtëror në nivelet e afërsisë për tek Zoti xh.sh.; ajo kërkon një sasi kohe dhe duhet të kapërcehen shumë shkallë. Ndërsa profetësia, drita e të cilës është më e madhja, shikon tek misteri i zbulimit të afërsisë -menjëhershmerisë- Hyjnore, të cilës i njafton një çast kalimthi. Për këtë arsye u tha në hadithin sherif se, "**Ai u kthye menjëherë, në çast**".

Dhe tani ne po ia drejtojmë fjalën tonë ateistit, i cili është në pozitën e dëgjuesit: Meqenëse universi i ngjason një mbretërie shumë të mirorganizuar, një qyteti shumë madhështor dhe një pallati të zbukuruar, atëherë sigurisht duhet të ketë një Sundues, një Pronar dhe një Ndërtues. Dhe meqenëse ekziston një Pronar i Tillë madhështor dhe i Gjithëlavdishëm, një Sundimtar i plotë dhe një Autor Hirplot... dhe meqenëse ndodhej një njeri shikimi i të cilit ishte universal dhe i cili demonstroi një lidhje me atë botë, me atë mbretëri, me atë qytet dhe me atë pallat, dhe ishte

i lidhur me të gjitha ato nëpërmjet shqisave të tij dhe aftësive të perceptimit, atëherë sigurisht Krijuesi Madhështor do të kishte një lidhje të lartë e të fuqishme me këtë njeri, shikimi i të cilit ishte universal dhe me vetëdije gjithëpërfshirëse dhe do ta favorizonte atë me një adresim të lartë e të shenjtë.

Dhe midis atyre që e manifestuan këtë lidhje qysh nga koha e Ademit a.s. e gjer tani, sipas dëshmisë së arritjeve të tij, Muhammedi Arab a.s.m. e demonstroi atë lidhje në shkallën më të plotë... domethënë, me sundimin e tij mbi gjysmën e globit tokësor dhe mbi një të pestën e njerëzimit duke e transformuar e ndriçuar formën shpirtërore të universit. Meqenëse gjendja është kështu, Mi'raxhi, i cili përfshiu pikërisht shkallën më të plotë të asaj lidhjeje, është më e denja dhe më e përshtatshme për Profetin e nderuar a.s.m..

* * *

PARIMI I DYTË

Cili ishte realiteti i Mi'raxhit?

Përgjigja: Ai përbëhet nga udhëtimi i vetë personit të Muhammedit a.s.m. nëpërmjet shkallëve të plotësimeve. Domethënë, nëpërmjet Emrave dhe Titujve të ndryshëm që Ai i bën të dukshëm në organizimin e krijesave, dhe e shfaqti madhësitinë e Hyjnisë së Tij me krijueshmëri dhe rregullim në nivelet e qiejve brenda atyre sferave, që secila është një bosht për një vend të Hyjnisë, dhe qendër për ushtrimin e fuqisë Hyjnore.

Dhe me qëllim që ta bëjë atë shërbëtor të posaçëm e të zgjedhur një shërbëtor gjithëpërfshirës e përmbledhës i të gjitha plotësimeve njerëzore, duke arritur të gjitha shfaqjet Hyjnore, duke shikuar e dëshmuar të gjitha nivelet e universit, duke lajmëruar e bërë thirrje për tek sovraniteti i Hyjnisë, duke shpalluar ato gjëra që kënaqin Zotin xh.sh. dhe duke zgjidhur talismanin, enigmën e universit, Ai, Krijuesi, e hipi atë në Burak, bëri që ai të kalonte vetëtimthi nëpër qiej, si shkrepitima, duke kapërcyer të gjitha nivelet, shikoi Hyjninë e Perëndisë, nga vendbanimi në vendbanim, nga shkalla në shkallë, ashtu si fazat e hënës, dhe nga sfera në sferë, dhe duke i treguar atij secilin nga profetët, vëllezërit e tij, banesat e të cilëve janë në qiejt e atyre sferave, Ai e ngjiti atë në stacionin e “Kabë Kavsejn”, “*sa largësia e dy harqeve, ose edhe më afër*”, dhe i shfaqti Njësinë e Tij, Fjalën e Tij dhe shikimin e Vetvetes së Tij.

Kjo e vërtetë e lartë mund të shqyrtohet nëpërmjet teleskopit të dy krahasimeve.

Krahasimi i parë: Ashtu siç është shpjeguar në Fjalën e Njëzet e Katërt, ashtu si një mbret që ka disa tituj të ndryshëm në sfera të ndryshme dhe në zyrat e qeverisë së Tij, dhe cilësi e attribute të shumë-llojshme në klasat e ndryshme të nënshtetasve të tij, dhe Emra të ndryshëm dhe shenja në shkallët e ndryshme të sovranitetit të tij...

Për shembull, Ai e ka emrin Gjykatësi i Drejtë në ministrinë e drejtësisë; ka titullin e Mbretit në administratën shtetërore, ka emrin Komandant i përgjithshëm në ushtri, dhe titullin Kalif në institucionin e sheriatit, e kështu me radhë... Po ashtu është e njëjta me emrat dhe me titujt e tij të tjerë. Në çdo sferë ai ka një vend ose një karrige, e cila ka kuptimin e një fronti. Mbreti i vetëm është i aftë të ketë një mijë emra e tituj në ato sfera të sovranitetit dhe në nivelet e qeverisë. Ai është i aftë të ketë një mijë frone sovraniteti njëri brenda tjetrit; është tamam sikur ai sundues të ishte i pranishëm e të gjendej në çdo sferë të qeverisë së tij, dhe të dinte çfarë ndodhet në to nëpërmjet personalitetit të tij kolektiv dhe nëpërmjet telefonit të tij të veçantë, ai sheh dhe shihet në çdo klasë nëpërmjet ligjit të tij, rregullit dhe përfaqësuesve; administron e vëzhgon nga prapa perdes në çdo nivel nëpërmjet urdhërit të tij, njohjes, fuqisë dhe ka seli të ndryshme dhe zyra qendrore në çdo sferë. Dekretet e tij janë të gjitha të ndryshme nga njëra-tjetra, dhe nivelet e tij janë të gjitha të ndryshme nga njëri-tjetri.

Kështu, një mbret i tillë si ky mund ta lejojë një person, të cilin e do dhe e zgjedh, t'i vizitojë të gjitha sferat e zyrat e ndryshme të tij dhe mund t'i tregojë atij sundimin sovran dhe urdhërat mbretërorë përkatëse për çdo sferë. Ai mund ta bëjë atë të udhëtojë nga sfera në sferë dhe nga niveli në nivel derisa ta sjellë atë tek prania e tij. Pastaj i beson atij disa urdhëra universalë e të përgjithshëm që lidhen me ato sfera, dhe atëherë e dërgon atë si mesazhier.

Dhe kështu, si ky krahasim, Krijuesi, Mbështetësi i të gjitha botëve, i Cili është Sovrani i Parapërdetësish dhe i Paspërdetësish, ka funksione dhetribute në nivelet e Hyjnisë së Tij që janë të gjitha të ndryshme por që shikojnë tek njëri-tjetri; dhe Emra dhe shenja në sferat e Hyjnisë së Tij që janë të gjitha të ndryshme, por shfaqen njëra brenda tjetrës; dhe manifestime dhe shpallje në kryerjen e veprave të Tij të shkëlqyeshme të cilat janë të gjitha të ndryshme, por që i ngjasojnë njëra-tjetrës, dhe tituj në dispozicionin e fuqisë së tij që janë të gjithë të ndryshëm, por që aludojnë për njëri-tjetrin. Dhe Ai ka shfaqje të shenjta në manifestimin etributeve të Tij që janë të gjitha të ndryshme por që të gjitha tregojnë njëra-tjetrën, dhe akte ushtrimi të fuqisë në manifestimin e veprave të Tij që janë të gjitha të ndryshme, por që plotësojnë njëra-tjetrën, dhe Ai ka një Hyjni Madhështore në artin e Tij shumëgjyresh dhe në krijesat aspektet e të cilave janë të gjitha të ndryshme por të cilat vështrojnë me ngulm njëra-tjetrën.

Kështu, si rrjedhojë e këtij misteri të madh, Ai rregulloi universin dhe e organizoi në një mënyrë të çuditshme e të mahnitshme dhe në formime e trajtëzime të ndryshme njëra sipër tjetrës duke filluar nga grimcat, të cilat janë niveli më i vogël i krijesave, për tek qiejt, dhe nga niveli i parë i qiejve për tek Froni sublim, secili qiell duke qenë një çati për një botë të ndryshme, një fron për Hyjninë dhe një qendër për ushtrimin e autoritetit Hyjnor. Sigurisht, për sa ka të bëjë me Njësinë Hyjnore, të gjithë Emrat Hyjnorë mund të gjenden në ato sfera e nivele, ato mund të shfaqen së bashku me titujt, por ashtu si në ministrinë e Drejtësisë ku titulli i “Gjykatësit të drejtë” është themelor dhe mbisundues, ndërsa titujt e tjerë të mbretit varen tek ai titull dhe shikojnë tek urdhëri i tij, po kështu në çdo qiell, një Emër, një Titull Hyjnor është mbisundues, ndërsa titujt e tjerë e shikojnë atë.

Për shembull, në cilëndo sferë të qiejve që Profeti Muhammed a.s.m. u takua me Hazreti Isain a.s., tek ai u shfaq Emri: “*El Kadiru*”, i *Gjithëfuqishmi*, në atë sferë vetë Zoti i Gjithëfuqishëm u shfaq me titullin e “*El Kadiru*”, i *Gjithëfuqishmi*.

Dhe, për shembull, Titulli “*Mutekel-lim*” *Folës*, me të cilin u nderua Profeti Musa a.s. është titulli më mbisundues në sferën e qiejve e cila është vendi i Musait a.s.dhe kështu me radhë...

Atëherë, meqenëse personi i Muhammedit a.s.m. shfaqti Emrin më të madh dhe të gjithë Emrat Hyjnorë dhe meqenëse profetësia e tij ishte universale, atëherë, sigurisht, ai u lidh me të gjitha sferat e Hyjnisë. Dhe, sigurisht, për t’u takuar me profetët, vendet e të cilëve janë në ato sfera dhe për të kaluar përmes të gjitha atyre niveleve, bëhet i domosdoshëm **realiteti i Mi’raxhit**.

Krahasimi i dytë: Titulli i “Komandatit të përgjithshëm,” i cili është njëri nga titujt e një mbreti, shfaqet dhe bën një paraqitje në çdo sferë të ushtrisë, duke filluar nga ajo e komandantit të përgjithshëm, e cila është një sferë e gjërë dhe universale dhe duke përfunduar tek ajo e rreshterit, e cila është një sferë e veçantë dhe e pjesshme. Për shembull, një ushtar i thjesht shikon në personin e rreshterit të tij një model sikur të ishte titulli i komandantit të përgjithshëm, ai e shikon atë dhe merr urdhërat prej tij. Duke u bërë një rreshter, shfaqja e titullit në sferën e rreshterit do të tërheqë vëmendjen e tij dhe do të jetë ajo tek e cila do të drejtohet.

Pastaj, në qoftë se ai do të gradohej në rangun e rreshterit, ai do të shikonte një model të titullit të Komandantit të Përgjithshëm dhe një manifestim të tij në sferën e togerit. Dhe gjendet një karrige e posaçme për të në atë rang, dhe kështu me radhë... Ai do të shikojë titullin në

secilën nga sferat e kapitenit (komandantit), majorit, gjeneralit, dhe mareshallit në lidhje me sferën më të vogël ose më të gjërë.

Tani, në qoftë se ai komandant i përgjithshëm do t'i besonte një ushtari të thjeshtë një detyrë që ka të bëjë me të gjitha sferat e ushtrisë, në qoftë se dëshiron ta gradojë atë në një rang ku ai mund ta shikojë secilën sferë, ashtu si një inspektor, dhe vetë të shikohet, atëherë, sigurisht ai do t'i shkaktojë atij të bëjë një turn inspektimi për të gjitha sferat, duke filluar nga ajo e rreshterit e duke përfunduar tek ajo më e madhja, me qëllim që t'i shikojë ato dhe të shihet prej tyre. Pastaj ai e merr atë në praninë e tij, dhe duke e nderuar atë me bisedimin e Tij, dhe duke i dhënë atij një dekoratë dhe një dekret, do ta dërgojë atë prej ku erdhi menjëherë, në çast.

Pika që vijon duhet të vërehet në këtë krahasim: Në qoftë se Mbreti nuk është i pafuqishëm, domethënë nëse Ai ka një fuqi shpirtërore, ashtu siç ka fuqi materiale të jashtme, atëherë ai nuk do të caktonte dhe emëronte si gjeneralë, mareshallë dhe togerë si përfaqësuesit e tij, por ai do të ishte vetë i pranishëm gjithandej. Ai do t'i jepte urdhëresat drejtpërdrejt, thjesht nga prapa disa perdeve, dhe nga prapa disa individëve me pozitë. Në fakt, ka rrëfenja që tregojnë se disa mbretër, të cilët ishin evlija të nivelit më të lartë i ekzekutonin urdhërat e tyre në sfera të shumta në formën e individëve të ndryshëm. Sa për të vërtetën që ne po e shikojmë nëpërmjet teleskopit të këtij krahasimi, ajo është: meqenëse komandanti i përgjithshëm kurrësesi nuk është i pafuqishëm, dekreti dhe urdhri vijnë drejtpërdrejt nga ai në çdo sferë. Urdhërat ekzekutohen nëpërmjet komandës së Tij, dëshirës dhe fuqisë.

Dhe kështu, si ky krahasim, urdhërat dhe funksionet komanduese të Sovranit të Parapërdjetësisë dhe të Paspërdjetësisë, i Cili është Sunduesi i qiejve dhe i tokës, që është Pronari i urdhërit "*Bëhu!-dhe ajo është Bërë(në çast)!*", dhe i cili është Komandanti Absolut, janë në fuqi në të gjitha nivelet e krijesave, dhe ekzekutohen me bindje të plotë dhe janë në përshtatje dhe në harmoni me to. Secila shfaqet si një sferë e Hyjnisë, si një nivel i sundimit në nivelet e krijesave dhe në klasat e qënieve, të cilat shtrihen nga grimcat tek planetët dhe nga mizat tek qiejt dhe të cilat, megjithëse të mëdha e të vogëla, të pjesshme dhe universale, janë të gjitha të ndryshme dhe janë të tilla sa që ato shikojnë njëra-tjetrën.

Tani, mënyra për të kuptuar qëllimet e larta dhe rezultatet e fuqishme të tërësisë së universit dhe për t'i shikuar të gjitha detyrat e ndryshme të adhurimit të të gjitha niveleve, dhe nëpërmjet shikimit të pushtetit të Hyjnisë së Tij madhështore dhe të madhësisë së sundimit të Tij, për të kuptuar se çfarë është e kënaqshme për Të, dhe për të qenë Lajmëtari i Sovranitetit të Tij, duhet patjetër të bëhet një udhëtim përmes të gjitha atyre niveleve dhe sferave deri tek Froni më i lartë, i cili është titulli i sferës më të madhe, dhe të arrijë, deri tek "*Kabë Kavsejn*" largësia sa dy harqe. Dhe duhet të takohej atje me të Gjithëlavdishmin dhe Hirplotin e vetëm. Dhe ky udhëtim është realiteti i Mi'raxhit.

Ashtu siç ndodh për çdo njeri të udhëtojë me mendjen e tij me shpejtësinë e imagjinatës, dhe evlijatë që udhëtojnë me zemrat e tyre me shpejtësinë e vetëtimës. Ashtu si melekët, të cilët janë trupa të ndritshëm, që rrotullohen me shpejtësinë e shpirtit nga Froni në tokë dhe nga toka në Fron, dhe ashtu si njerëzit e parajsës që do të ngjiten në Parajsë nga fusha e ringjalljes me shpejtësinë e Burakut përmes një distance më të madhe se pesëqind vjet, atëherë sigurisht, trupi i Muhammedit a.s.m. do të shkonte së bashku me shpirtin e tij të lartë dhe do të ngjitej deri tek Arshi më i madh, Froni sublim, sepse trupi i Muhammedit a.s.m. është thesari i aftësive të shpirtit të Muhammedit a.s.m., dhe boshti për kryerjen e detyrave të tij, ai shpirt i cili është dritë dhe ka

veçoritë e dritës, është më i hollë se sa zemrat e evlijave, më i hollë se sa shpirtërat e të vdekurve dhe se trupat e melekëve, dhe më eterik -me bukuri qiellore- se sa trupat e yjeve dhe të botës së shëmbëllesës.

Tani le të shikojmë tek ateisti i cili është në pozitën e dëgjuesit. Më vjen në mendje se ateisti do të mendonte dhe thonte në zemrën e tij: “Unë nuk besoj në All-llahun dhe nuk e njoh Profetin, atëherë si duhet ta besoj unë Mi’raxhin?”

Kësaj ne do t’i përgjigjeshim si më poshtë:

“Meqenëse universi dhe qëniet ekzistojnë dhe brenda tyre vërehen aktet dhe krijimi; dhe meqenëse një akt me rregullsi nuk mund të ndodhë pa një autor, një libër kuptimplot nuk mund të jetë pa një shkruer, dhe një skalitje e mrekullueshme nuk mund të jetë pa skalitësin, atëherë, sigurisht aktet e paramenduara, të cilat mbushin universin kanë një autor, dhe mesazhet kuptimplotë dhe qëndisjet të cilat mbulojnë faqen e tokës dhe që ripërtërihen nga stina në stinë, kanë një shkruer dhe një skalitës.

Dhe meqenëse kur dy sundimtarë drejtojnë në një çështje bëjnë që rregulli të priset; dhe meqenëse nga krahu i një mizeje deri tek llambat në qiej gjendet një rregullsi e plotë në univers, atëherë ndodhet vetëm një Sundimtar, një Guvernator, sepse arti dhe urtësia në çdo gjë është aq e mrekullueshme sa që ajo bën të domosdoshme që Autori i asaj gjëje të jetë absolutisht Fuqplotë në një shkallë që Ai është i Gjithëditur për çdo gjë, dhe se gjithçka është brenda fuqisë së Tij. Meqenëse çështja është kështu, në qoftë se nuk do të ishte një i vetëm, atëherë do të duhej të ekzistonin zotra sa numri i qënieve. Këto do të ishin kundra njëri-tjetrit dhe të ngjashëm me njëri-tjetrin. Dhe atëherë qëndrueshmëria e këtij rregulli pa u prishur do të bëhej njëmijë herë e pamundur.”

Për më tepër, meqenëse, siç duket qartë në mënyrë të vetëkuptu-eshme, klasat e qënieve janë në një mënyrë më të organizuar dhe më të bindur njëmijë herë se sa ajo e një ushtrie, pasi çdo rregullsi duke filluar nga sistemi i lëvizjeve të yjeve, diellit, hënës dhe deri tek rregulli i luleve të bajames, duke shfaqur zbukurimet, nishanet dhe uniformat që ua ka dhënë secilit grup i Gjithëfuqishmi i Parapërtësisë si dhe u përcaktoi atyre lëvizjet, në një mënyrë njëmijë herë më të rregullt e më të plotë se sa ajo e një ushtrie, atëherë meqenëse është kështu, universi ka një Sundues Absolut prapa perdes së të padukshmes, dhe qëniet brenda tij shikojnë dhe u binden urdhërave të Tij.

Dhe meqenëse Sunduesi është Sovrani i Gjithëlavdishëm sipas dëshmisë së të gjitha çështjeve të urta që Ai kryen dhe i veprave të mëdha që Ai shfaq; dhe meqenëse Ai është Mbështetësi më Mëshirëplotë, sipas mirësive që Ai demonstroi, dhe një Autor që e do artin e Tij sipas shembujve të bukur të Tij që Ai ekspozon.

Dhe meqenëse Ai është Krijuesi i Gjithurtë i Cili dëshiron të tërheqë për tek veprat e Tij të artit vështrimet admiruese me ngulm të qënieve të vetëdijshme nëpërmjet zbukurimeve dhe mjeshtërive që Ai demonstroi.

Dhe meqenëse mund të kuptohet se Ai dëshiron t’u bëjë të njohur qënieve të vetëdijshme kuptimin e zbukurimeve, i cili habit mendjet, Ai shfaq në krijimin e Botës, dhe për t’i njoftuar ata nëpërmjet urtësisë së Hyjnisë së Tij se nga vijnë krijesat dhe ku do të shkojnë, sigurisht ky Sundimtar i Gjithurtë dhe ky Autor i Gjithëditur dëshiron të demonstrojë Hyjninë e Tij.

Dhe meqenëse Ai dëshiron ta bëjë Vetveten të njohur dhe të dashur për qëniet e vetëdijshme nëpërmjet shumë veprave mirëbërësie dhe mëshire dhe nëpërmjet çudirave të artit që Ai shfaq, Ai, sigurisht, do t'u bënte të njohur atyre nëpërmjet një lajmëtari besnik se çfarë dëshiron Ai prej tyre dhe me çfarë gjërash do të kënaqet prej tyre.

Meqenëse është kështu, Ai do të caktonte njërin prej qënieve të vetëdijshme dhe do ta shpallte Hyjninë e Vet nëpërmjet tij. Ai do ta nderonte një thirrës lajmëtar, me afrimitetin tek prania e Tij dhe do ta bënte atë mjetin e ekspozimit të artit që Ai do. Dhe Ai do ta caktonte njërin prej tyre si mësues me qëllim që t'i njoftonte qëniet e tjera të vetëdijshme për ato qëllime të larta dhe të shfaqte plotësimet e Tij.

Dhe Ai sigurisht do të caktonte një udhëzues, me qëllim që misteri i përfshirë në univers dhe enigma e Hyjnisë që Ai e ka fshehur brenda qënieve, të mos mbetet pa kuptim. Dhe Ai do të caktonte një udhërrëfyes i cili do të jepte mësim qëllimet e përfshira në bukuritë e artit që Ai shfaq, dhe t'i përhapte ato si një spektakël -shfaqje- për ta vështruar të gjithë me ngulm me qëllim që ato të mos mbeten të padobishme e më kot. Për më tepër, me qëllim që të shpallë gjërat që e kënaqin Atë për qëniet e vetëdijshme, Ai do ta ngrinte njërin prej tyre në rang mbi të tjerët, dhe do ta njoftonte atë për ato gjëra që do ta kënaqnin Atë dhe do t'ua dërgonte atë atyre.

Meqenëse realiteti dhe urtësia e kërkojnë atë të jetë kështu, dhe më i përshtatshmi dhe më i denji për ta kryer këtë detyrë ishte Profeti, Hazreti Muhammedi a.s.m., sepse ai në të vërtetë i kreu ato detyra në mënyrë të përkryer, që për këtë fakt Bota Islame të cilën ai e themeloi dhe drita e Islamit të cilën ai e tregoi janë dëshmitarë të vërtetë dhe të drejtë, atëherë kjo bën të domosdoshme se Ai duhet ta kishte ngritur, drejtpërdrejt këtë Profet a.s.m. mbi të gjitha qëniet e universit dhe t'i kalonte të gjitha ekzistencat dhe të arrinte një rang tek i cili ai do të mbante një bisedim universal, të lartë dhe gjithëpërfshirës me Krijuesin e të gjitha qënieve. Atëherë Mi'raxhi e shpreh këtë të vërtetë:

Shkurtazi: Meqenëse Ai e ka formuar, e ka rregulluar, e ka sistemuar dhe zbukuruar universin e madh në këtë mënyrë për qëllime shumë të mëdha dhe për synime të mëdha të tilla si ato që u përmendën lartë; dhe meqenëse midis qënieve ndodhet njerëzimi për ta shikuar këtë Hyjni universale së bashku me të gjitha hollësitë e saja dhe Sovranitetin Madhështor Hyjnor me të gjitha të vërtetat e Tij, sigurisht Ai Sundimtar Absolut do të flasë me atë njeri, Ai do ta informojë atë për qëllimet e Tij.

Meqenëse çdo njeri nuk mund ta çlirojë vetveten nga e pjesshmja, e parëndësishmja dhe nga gjërat e ulëta dhe të ngrihet tek pozita më e lartë dhe universale, dhe si pasojë, ata nuk mund ta marrin vetë adresimin universal të Sunduesit, atëherë sigurisht, disa individë të veçantë midis qënieve njerëzore do të caktohen për atë detyrë me qëllim që ajo të mund të jetë e lidhur me dy drejtime përnjëherësh: I Pari, me qëllim që t'i mësojë qëniet njerëzore, ai duhet të jetë vetë një qenie njerëzore. Dhe gjithashtu, me qëllim që të jetë i aftë të marrë adresim drejtpërdrejtë, ai të mund të jetë jashtëzakonisht i lartësuar shpirtërisht.

Tani, meqenëse midis qënieve njerëzore, ai midis njerëzve i cili i bëri të njohur qëllimet e krijuesit të universit në mënyrën më të përkryer, i cili zbuloi dhe zgjidhi enigmën e krijimit dhe i cili lajmëroi përsosmërinë dhe madhësinë e Sovranitetit të Hyjnisë në mënyrën më të mirë ishte Muhammedi a.s.m., sigurisht prej të gjitha qënieve njerëzore, ai do të bënte një udhëtim vëzhgues shpirtëror që do të ishte një Mi'raxh në formën e shëtitjes në botën trupore. Ai do t'i

kalonte të gjitha nivelet deri matanë Botës së ndërmjetme të Emrave Hyjnorë, matanë manifestimit të Atributeve Hyjnore dhe akteve, dhe përtej niveleve të qënieve, që të gjitha ato njihen si shtatëdhjetë mijë perde. **Ja pra ky është Mi'raxhi.**

Përsëri më erdhi në mendje çka vijon:

O dëgjues! Ti je duke thënë nga thellësitë e zemrës tënde: “Si ta besoj unë atë? Çfarë do të thotë të kalosh një distancë prej njëmijë vitesh të një Krijuesi, Mbështetësi, i Cili është më afër se çdo gjë tjetër, dhe të takohesh me Të pasi të kalosh përmes shtatëdhjetë mijë perdeve?”

Ne do të përgjigjeshim : Zoti i Gjithëfuqishëm është më afër gjithçkaje se çdo gjë tjetër. Por çdo gjë është pafundësisht larg prej Tij. Në qoftë se dielli do të posedonte vetëdije dhe fuqinë e të folurit, ai do të ishte në gjendje të bisedonte me ty nëpërmjet një pasqyre që mbahet në dorën tënde. Ai do të kishte fuqi në dispozicion mbi ty si të dëshironte. Por, megjithëse ai do të ishte më afër teje se sa bebja e syrit tënd, e cila është si një pasqyrë, ti do të ishe përafërsisht katërmijë vite largësi prej tij dhe kurrësi nuk do të mund të afroheshe më afër tij. Në qoftë se ti do të përparoje e të ngjiteshe në pozitën e Hënës dhe të vije tek një pikë e të qenit ballë për ballë me të, ti përsëri do të ishe i aftë të ishe vetëm një lloj pasqyre për të.

Në të njëjtën mënyrë, megjithëse Zoti i Gjithëlavdishëm, i Cili është Dielli i Parapërjetësisë dhe i Paspërjetësisë, është më afër gjithçkaje se sa çdo gjë tjetër, çdo gjë është pafundësisht larg prej Tij. Vetëm Ai që do të kalonte të gjitha qëniet, që ngrihet mbi të pjesshmen dhe gradualisht kalon nëpër mijëra perde në shkallët e universalitetit, për-botshmërisë, derisa afrohet tek një Emër Hyjnor i cili i përfshin të gjitha qëniet, dhe atëherë kapërcen shumë shkallë matanë tij, ai do të nderohet me një lloj të afrimitetit Hyjnor.

Dhe për shembull, një ushtar i thjeshtë është me gradë shumë më larg prej personalitetit kolektiv se sa ai i komandantit të përgjithshëm. Ai e shikoi komandantin e tij nga një ditancë shumë e largët dhe nëpërmjet perdeve të shumta jolëndore, dhe e sheh atë në një model të zvogëluar sikur të ishte në rangun e rreshterit. Për të arritur në afërsi të vërtetë të personalitetit kolektiv të atij komandanti, ushtari i thjeshtë duhet të kalojë përmes shumë shkallëve universale ose rangjeve, si atë të togerit, kapitenit dhe të majorit. Ndërsa komandanti i përgjithshëm është i pranishëm tek ushtari i thjeshtë dhe e shikon atë si me personin e tij, gjithashtu edhe në kuptim, nëpërmjet urdhërave të tij, rregullave, shikimit, dekretit dhe njohjes. Meqenëse kjo e vërtetë është e provuar në mënyrë vendimtare në Fjalën e Gjashtëmbëdhjetë, ne e konsiderojmë atë të mjaftueshme, dhe e presim shkurt diskutimin këtu.

Përsëri më erdhi në mend: Se ti dëshiron të thuash me të gjithë zemrën tënde: “Unë e mohoj ekzistencën e qiejve dhe unë nuk besoj në melekët, atëherë, si unë të besoj në udhëtimin e një njeriu në qiej dhe takimin me melekë?”

Po, natyrisht, është e vështirë të demonstrosh diçka dhe të bindësh një njeri si ti që mendja e të cilit ka zbritur në syrin e tij, dhe që mbi sytë e të cilit është lëshuar një perde, dhe i cili shikon vetëm atë çfarë është drejtpëdrejt e dukshme për të, pra nuk sheh asgjë tjetër përveç materies. Por e vërteta është aq e ndritshme saqë edhe i verbëri mund ta shohë atë. Prandaj ne themi: Është rënë dakord me unanimitet se thellësitat e hapësirës janë të mbushura me një lëndë e quajtur ‘eter’. Energjitë e holla si drita, elektriciteti dhe nxehtësia tregojnë ekzistencën e një lëndeje të hollë, e cila e mbush hapësirën. Sepse ashtu si frutat që demonstrojnë qartë ekzistencën e pemës

e cila i prodhoi ato, lulet tregojnë lunajnë e tyre, filizat tregojnë farishten e tyre, fidanet tregojnë fidanishten e tyre, dhe peshqit detin, atëherë edhe yjet, gjithashtu, hedhin përpara syve të mendjes domosdoshmërinë e ekzistencës së burimit të tyre, farishtes, detit dhe lunajës.

Meqenëse ndodhen formime e trajtëzime të ndryshme në Botën sipër nesh dhe rregulla të ndryshme shihen të jenë në fuqi nën kushte të ndryshme, edhe qiejt të cilët janë burimi i atyre rregullave gjithashtu janë të ndryshëm. Dhe meqenëse ashtu si tek njeriu që ndodhen aftësi jolëndore përveç trupit të tij, si mendja, zemra, shpirti, imagjinata dhe kujtesa, sigurisht, në botën, e cila është në formën e një njeriu të madh, dhe në univers, që është pema e frutit të njeriut, ndodhen edhe botëra të tjera përveç botës trupore -fizike. Dhe gjithashtu ndodhen qiej për çdo botë, duke filluar nga bota e tokës deri tek bota e Parajsës.

Dhe në lidhje me melekët ne themi këtë: Globi tokësor i cili është me përmasë mesatare midis planetëve, i vogël dhe i dendur midis yjeve, qëniet e gjalla e të vetëdijshme, më të vlefshmet midis qënieve, gjenden në numëra të pallogaritshëm në të. Atëherë, sigurisht, yjet, të cilët janë si kështjella të zbukuruara dhe pallate të bukur të krahasuara me tokën e cila është si një shtëpi e errët, dhe qiejt, të cilët janë si detet e yjeve, do të jenë vendbanimet e melekëve dhe e qënieve shpirtërore, të cilët janë të vetëdijshëm, të gjallë, jashtëzakonisht të shumtë dhe prej llojeve të ndryshëm.

Meqenëse në komentin tim të titulluar **“Shenjat e Mrekullisë”**, edhe ekzistenca, edhe shumësia e qiejve janë provuar në mënyrë vendimtare në paragrafin e vërsetit.

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ فَسَوَّيْنَهُنَّ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ

“Pastaj Ai drejtoi qëllimin drejt qiejve duke i bërë ata shtatë qiej.”⁴

Dhe meqenëse ne e kemi provuar ekzistencën e melekëve me pakundërshtueshmërinë e dy edhe dy bëjnë katër, në Fjalën e Njëzet e Nëntë, ne i konsiderojmë ato të jenë të mjaftueshme dhe e presim shkurt diskutimin këtu.

Shkurtazi: Kërkohet nga urtësia dhe nga arsyeja se qiejt janë formuar nga eteri, se ato janë burim i energjive të holla si elektriciteti, drita, nxehtësia dhe graviteti, dhe se në përputhje me hadithin

السَّمَاءُ مَوْجٌ مَّكَفُوفٌ “qiejt janë valë të përmbajtura”, ato janë të volitshëm për lëvizjen e yjeve dhe planetëve. Gjithashtu kërkohet që nga **مَجْرَةُ السَّمَاءِ** Rruga e qumështit deri tek planeti më i afërt me ne, duhet të përbëhen nga shtatë nivele në gjendje e formime të ndryshme, dhe se çdo nivel, çdo botë, nga bota e tokës për tek bota e ndërmjetme (Berzah), bota e shëmbëllesës dhe deri tek bota e Ahiretit, duhet të jetë një qiell, si një çati për një botë tjetër.

Gjithashtu më erdhi në mendje: O ateist! Ti thua: “Njeriu është i aftë vetëm të ngjitet në lartësinë e një ose dy kilometrave me njëmijë vështirësi nëpërmjet aeroplanit. Atëherë si mundet që një njeri të përshkojë me trupin e tij një distancë që normalisht do të merrte mijëra vite dhe pastaj të kthehej aty ku erdhi brenda pak minutave?”

⁴ Kur'an, 2: 29

Ne i përgjigjemi kësaj: Sipas shkencës suaj, një trup i rëndë si toka me rrotullimin e saj vjetor përshkon një distancë afërsisht njëqind e tetëdhjetë e tetë orë në një minutë. Domethënë, për një vit toka mbulon, përshkon, afërsisht distancën e njëzet e pesë mijë viteve. Atëherë, a nuk do të ishte i mundur që Ai i Gjithëfuqishëm dhe i Gjithëlavdishmi i Vetëm i Cili shkakton lëvizjen e saj të rregullt dhe që e rrotullon atë si një gurë në një bahe që ta sjellë një njeri tek Arshi? Dhe a nuk mundet ajo urtësi e cila i shkakton trupit të tokës, i cili është shumë i rëndë, të udhëtojë përreth diellit, ashtu si një dervish mevlevi- nëpërmjet një ligji Hyjnor i njohur si graviteti i diellit, ta ngrejë lartë trupin njerëzor, si vetëtimë, tek Froni i të Gjithëmëshirshmit të vetëm nëpërmjet gravitetit të mëshirës së Atij të Gjithëmëshirshmi dhe nëpërmjet tërheqjes së dashurisë së Diellit të Parapërdetësishëm.

Përsëri më erdhi në mendje se: Ti do të thojë: “Atëherë në rregull, ai mund të ngjitet në qiell, por përse u ngjit atje? Dhe çfarë domosdoshmërie ishte për ngjitje? A nuk i mjaftonte atij të ngjitej vetëm me zemrën e tij dhe me shpirtin e tij, ashtu si evlijatë e drejtë?”

Ne themi si përgjigje:

Meqenëse Krijuesi i Gjithëlavdishëm deshi të shfaqte shenjat e Tij më të mëdha të cilat qëndrojnë si në aspektet e jashtme të gjërave, po ashtu edhe në aspektet e tyre të brendshme, dhe për t'i bërë punishtet dhe burimet e universit shfaqje për t'u parë me ngulm, dhe për të treguar rezultatet e veprave të njeriut në Ahiret, do të ishte e domosdoshme t'i merrte së bashku me zemrën e tij dhe shpirtin aq larg deri tek Froni, sytë e Muhammedit a.s.m., të cilët ishin si çelësi për botën e objekteve të dukshme, dhe veshët e tij, të cilët kapën shenjat në botën e tingujve. Dhe për më tepër, kërkohet nga urtësia dhe arsyeja që Krijuesi i Gjithëlavdishëm duhet ta merrte aq larg deri tek Froni i Vet trupin e tij të bekuar, i cili ishte si makina e shpirtit të tij duke përfshirë shumë gjymtyrë, aparatura e pjesë përbërëse, nëpërmjet të cilave të kryhen detyrat e tij.

Ashtu si në Parajsë që urtësia Hyjnore e bën trupin shok për shpirtin, sepse trupi është ai që nëpërmjet të cilit kryhen detyrat e adhurimit, dhe është mjeti i kënaqësive të panumërta dhe i dhimbjeve, po kështu edhe ai trup i bekuar, gjithashtu, do ta shoqërojë shpirtin. Meqenëse trupi shkon në Parajsë bashkë me shpirtin, do të ishte urtësi e pastër që Ai duhet ta bënte trupin e bekuar të Muhammedit a.s.m. shok për personin e tij, i cili u ngjit tek Sidreti el Munteha, *Pema Lotë*, e skajit më të largët, e cila është trangu i Xhennetit Me'va.

Përsëri më erdhi në mendjen time se: Ti do të thojë: “Sipas arsyes, a nuk është e pamundur të përshkohet një distancë prej mijëra vitesh në disa minuta?”

Ne do t'i përgjigjeshim: Lëvizjet në veprat e ndryshme të artit të Krijuesit të Gjithëlavdishëm ndryshojnë në shkallën më të lartë. Për shembull, është e mirënjohur se sa të ndryshme janë shpejtësitë e dritës, të elektricitetit, të shpirtit, të imagjinatës dhe të tingujve... Dhe ashtu siç është e vërtetuar nga shkenca, shpejtësia e lëvizjes së planetëve të ndryshme janë aq të ndryshme saqë habisin mendjet. Atëherë si do të dukej lëvizja e trupit të tij të hollë, i cili ndoqi shpirtin e tij të lartësuar gjatë Mi'raxhit, në kundërshtim me arsyen? Për më tepër, ndonjëherë ndodh që duke qenë në gjumë për dhjetë minuta ti u je nënshtruar gjendjeve të ndryshme që kanë barasvlerën e një viti në kohë zgjimi. Madje në qoftë se Fjalët e folura të dëgjuara gjatë një ëndrre në një minutë do të grumbulloheshin bashkë, për to për t'u folur e dëgjuar në botën e zgjimit do të ishte e domosdoshme një ditë ose më shumë. Atëherë, një

periudhë e vetme kohe në lidhje me dy persona, mund të jetë si një ditë për njërin nga ata të dy, dhe si një vit për tjetrin.

Merre në konsideratë kuptimin e kësaj nëpërmjet një krahasimi: Le të imagjinojmë ekzistencën e një sahati i cili mat shpejtësinë e lëvizjeve të një njeriu, të një predheje, tingulli, drite, elektriciteti, shpirti dhe imagjinate. Në këtë sahat ndodhen dhjetë akrepa. Njëri tregon orët, ndërsa një tjetër numëron minutat në një sferë gjashtëdhjetë herë më të madhe se sa e para, dhe një akrep tjetër numëron sekondat në një sferë gjashtëdhjetë herë më të madhe se sa e mëparshmeja... Ndërsa të tjerët secili numëron në mënyrën më të rregullt thyesat në zvogëlim deri tek një e dhjeta e një sekondi, secili duke u rrotulluar rregullisht në një sferë gjashtëdhjetë herë më të gjërë se sa ajo e mëparshmeja, dhe kështu me radhë; Le të supozojmë se sfera e akrepit që numëron orët të jetë me përmasën e sahatit tonë të dorës, atëherë akrepi që numëron të dhjetat e një sekondi duhet të kishte përmasën e një orbite vjetore të tokës, ose madje edhe më të gjërë.

Tani le të supozojmë se ndodhen dy njerëz. Njëri nga ata të dy sikur ka hipur mbi akrepin e orëve dhe shikon përreth sipas lëvizjeve të tij, ndërsa tjetri ka hipur në akrepin i cili numëron të dhjetat e një sekondi dhe shikon përreth tij. Atëherë, ndryshimi i gjërave që shikojnë dy personat në të njëjtën periudhë kohe është shumë i madh, është aq i madh si krahasimi midis orës sonë të dorës dhe orbitës vjetore të tokës.

Kështu, meqenëse koha është si një ngjyrë, një hije, ose si një shirit i lëvizjes, atëherë një rregull që është në fuqi në lëvizje është gjithashtu në fuqi në kohë. Dhe kështu, megjithëse gjërat që ne i shikojmë në periudhën e një ore do të ishin të barabarta në sasi me ato që shikon një individ i vetëdijshëm i cili ka hipur në akrepin e orës së një sahati, dhe ashtu si dikush që ka hipur tek akrepi i cili numëron të dhjetat e një sekondi, Profeti më i Nderuar Muhammed a.s.m. i hipi Burakut të ndihmës Hyjnore dhe në të njëjtën hapësirë kohe, në atë orë të përcaktuar, si vetëtimja, përshkoi të gjitha sferat e mundësive, shikoi çudirat e aspekteve të jashtme të gjërave dhe të aspekteve të brendshme, u ngjiti tek pika e sferës së domosdoshmërisë, u nderua me bisedimin Hyjnor dhe u favorizua me shikimin e bukurisë Hyjnore, mori Dekretin Hyjnor dhe u kthye tek detyra e tij.

Ishte e mundur që kjo të ndodhte, dhe vërtet ndodhi.

Përsëri më erdhi në mendje se: Ti do të thojë: “Po, kështu ajo mund të ndodhë, është e mundur, Por çdo gjë e mundur nuk ndodh, apo jo? A ka ndonjë gjë tjetër të ngjashme me këtë që të mund të pranohej? Si është e mundur që ndodhja e diçkaje, për të cilën nuk ka raste të ngjashme, të vendoset e të përcaktohet vetëm nëpërmjet mundësisë?”

Ne do t'i përgjigjeshim: Ndodhen aq shumë shembuj të ngjashëm me Mi'raxhin sa që ato nuk mund të llogariten. Për shembull, gjithkush posedon shikim që mund të ngjitet me sytë e tij nga toka tek planeti Neptun për një sekondë. Gjithkush që ka njohje mund të shkojë me mendjen e tij duke hipur në ligjet e astronomisë dhe udhëton matanë yjeve në një minutë. Gjithkush që ka besim, duke e hipur mendimin e tij mbi veprimet e namazit dhe mbi shtyllat e faljeve të detyruara, nëpërmjet një lloji Mi'raxhi, e lë prapa universin dhe shkon aq larg deri tek prania Hyjnore. Gjithkush që shikon me zemrën e tij dhe çdo shenjtor i plotë, nëpërmjet udhëtimit të tij shpirtëror, mund të përshkojë dyzet ditë Fronin Hyjnor në sferën e Emrave dhe të Atributeve Hyjnore.

Madje, disa persona si Shejh Gejlani dhe Imam Rabbani, me vërtetësi përmendën ngjitjet - mi'raxhet- e tyre shpirtërore aq larg deri tek Arshi, të cilat zgjatën një minutë. Dhe, për më tepër, ndodhet ardhja dhe shkuarja e melekëve, të cilët janë trupa të ndritshëm, nga Froni Hyjnor për në tokë dhe nga toka tek Froni në një periudhë të shkurtër kohe. Edhe njerëzit e Parajsës ngjiten tek kopshtet e Parajsës nga fusha e ringjalljes në një hapësirë të shkurtër kohe. Me siguri, kjo sasi prej shembujsh të shumtë demonstroi se është urtësi e pastër, krejtësisht e arsyeshme dhe një ndodhi rreth të cilës nuk mund të ketë asnjë dyshim, se personi i Muhammedit a.s.m., i cili është shkëlqesia e të gjithë evlijave, udhëheqësi i të gjithë besimtarëve, prijësi i njerëzve të Parajsës, dhe është i pranuar nga të gjithë melekët, padyshim për Të do të ndodhte një Mi'raxh i cili do të ishte mjeti i udhëtimit shpirtëror, dhe se ai do të ishte në një formë të përshtatshme me rangun e tij.

* * *

PARIMI I TRETË

Cila është urtësia ose qëllimi i Mi'raxhit?

Përgjigja: Urtësia e Mi'raxhit është aq e lartësuar sa që mendimi njerëzor nuk mund ta perceptojë e ngërthejë atë. Ai është aq i thellë sa që mendimi njerëzor nuk mund ta arrijë atë, dhe është aq i hollë dhe i bukur sa që mendja nuk mund ta shohë vetë atë. Por edhe në qoftë se realitetet e shembujve të urtësisë në Mi'raxh nuk mund të ngërthehen e perceptohen, ekzistenca e tyre mund të bëhet e njohur nëpërmjet disa treguesve, siç vijon:

Me qëllim që të demonstrojë dritën e Unitetit të Tij dhe manifes-timin e Njësisë së Tij në këto nivele të shumësisë, Krijuesi i Universit mori një individ të shquar i cili do të përfaqësonte të gjitha krijesat nga nivelet më të largëta të shumësisë për tek burimi i Unitetit nëpërmjet një Mi'raxhi që ishte si një hallkë -një lidhje. Dhe atje, duke iu adresuar atij si përfaqësuesit të të gjitha qënieve të vetëdijshme, Ai i shpjegoi atij qëllimet Hyjnore, dhe i bëri ato të njohura nëpërmjet tij, dhe vëzhgoi nëpërmjet shikimit të tij të ngulmuar bukurinë e artit të Tij dhe plotësi-met e Hyjnisë së Tij në pasqyrat e krijesave të Tij, dhe i shkaktoi atij që t'i vëzhgonte ato. Për më tepër, sipas dëshmisë së veprave të Tij, Krijuesi i botëve zotëron një bukuri të pafundme dhe një plotësim të tillë. Të dyja ato, bukuria dhe plotësimi, janë të dashura për vetveten. Meqenëse kjo është kështu, Zotëruesi i asaj bukurie dhe i atij plotësimi ka një dashuri të pafundme për bukurinë dhe për plotësimin e Tij. Ajo dashuri e pafundme e Tij është e dukshme në shumë mënyra të ndryshme në veprat e Tij të artit. Ai i do veprat e Tij të artit sepse Ai shikon bukurinë dhe plotësimin brenda tyre. Midis veprave më të dashura e më të larta të artit janë qëniet e gjalla. Dhe më të dashurat midis qënieve të gjalla janë qëniet e vetëdijshme. Dhe me arsyen e gjithëpërfshirjes së tyre, më të dashurat midis qënieve të vetëdijshme gjenden midis qënieve njerëzore. Individit më i dashur midis qënieve njerëzore është ai i cili ka zhvilluar më plotësisht potencialin, mundësinë e tij dhe brenda tij ka shfaqur modelet e plotësimeve të manifestuara në të gjitha krijesat dhe të shpërndara midis tyre.

Kështu, me qëllim që të shikohen në një pikë dhe në një pasqyrë të gjitha shumëllojshmëritë e dashurisë së Tij të shpërndara nëpër të gjitha krijesat, dhe për të shfaqur, nëpërmjet misterit të Njësisë së Tij, të gjitha shumëllojshmëritë e bukurisë së Tij, Krijuesi i qënieve do të merrte një person, i cili është tek shkalla e të qenit një frut i ndritshëm i pemës së krijimit dhe zemra e të cilit është si një farë që përmban të vërtetat thelbësore të asaj peme, dhe që do të demonstronte dashurinë për atë individ i cili përfaqëson universin nëpërmjet një Mir'axhi që është si një pe i ndritshëm lidhës midis farës dhe frutit, domethënë, midis origjinës e cila është fara, dhe fundit, i cili është fruti, Ai do ta tërheqë atë për tek prania e Tij, dhe do ta nderojë atë me shikimin e bukurisë së Tij, dhe me qëllim që ta bëjë atë t'ua përphapë urtësinë e shenjtë të tjerëve, Ai do ta favorizonte atë me Fjalën e Tij dhe do t'i besonte atij dekretin e Tij.

Me qëllim që ta shikojmë këtë urtësi të lartë, ne do ta vëzhgojmë atë nëpërmjet teleskopit të *“dy krahasimeve”*:

Krahasimi i parë: Ashtu siç është shpjeguar me hollësi në tregimin e krahasimit tek Fjala e Njëmbëdhjetë: Le të supozojmë se ndodh një mbret i shquar i cili kishte thesare të mëdha dhe në ato thesare gjendeshin shumëllojshmëri xhevahiresh. Ai kishte shumë dhunti në profesione e mjeshtëri të çuditshme, kishte njohuri gjithëpërfshirëse për arte të panumërta të çuditshme dhe

dituri dhe njohje në shkenca të panumërta mahnitëse. Dhe në përputhje me misterin se çdo pronar bukurie e plotësimi dëshiron edhe t'i shohë, edhe t'i shfaqë bukurinë dhe plotësimin e tij, natyrisht ai mbret me aftësi të lartë mjeshtërore, gjithashtu do të dëshironte të hapë një ekspozitë dhe të paraqesë shfaqjet brenda saj, me qëllim që të nxjerrë në dritë e t'u tregojë shikimeve të njerëzve madhështinë e sovranitetit të Tij, dhe për të shfaqur edhe shkëlqimin e pasurisë së Tij, çudirat e artit të Tij dhe mrekullitë e njohjes së Tij. Ai deshi ta bënte këtë me qëllim që Ai të mund të shikonte bukurinë e vet të palëndët -jomateriale- dhe plotësimin e vet në dy drejtime. I pari ishte që Ai vetë të mund të shikonte me sytë e vet, të cilët ishin në dijeni për realitetin, ndërsa tjetri ishte me qëllim që ai të mund t'i shikonte nëpërmjet shikimit të të tjerëve.

Si një rrjedhojë e kësaj urtësie, ai nisi të ndërtojë një pallat madhështor e të gjërë. Ai e ndau atë me madhësi në apartamente dhe banesa. Ai e zbukuroi atë me çdo lloj thesari të stolitur me xhevahire nga arkat e tij, dhe e zbukuroi atë me artet më të bukura dhe më madhështore të punuara nga dora e tij. Ai e sistemoi atë me përpunimin e hollësinë më të madhe të njohjes dhe të shkencës së tij, dhe e zbukuroi atë dhe e plotësoi me veprat e mrekullueshme të diturisë së tij. Pastaj, ai shtroi tryeza me shumëllojshmëri mirësish dhe me ushqimet më të shijshme të përshtatshme për secilin grup dhe përgatiti një gosti të përgjithshme. Pastaj me qëllim që të shfaqë plotësimet për nënshtetasit e Tij, Ai u bëri ftesë atyre për tek gostia dhe për të shikuar plotësimet e Tij.

Atëherë Ai e caktoi njërin prej tyre si lajmëtarin më të nderuar, midis Tij dhe atyre, dhe i dha rangun më të lartë të përgjithshëm, dhe e ftoi atë për tek Ai duke kaluar nga nivelet dhe nga banesat më të ulëta për tek ato më të larta, duke u ngjitur sferë pas sferë në nivelet njëri pas tjetrit. Dhe duke i treguar atij punishtet dhe makineritë e atij arti të mrekullueshëm të Tij dhe depot për prodhimet duke ardhur nga poshtë, Ai e solli atë duke ia treguar deri tek sfera e Tij e veçantë dhe tek apartamenti privat. Atje, e nderoi atë duke i treguar atij Personin (Veten) e Tij të bekuar që ishte burimi i të gjitha atyre plotësimeve dhe duke e marrë atë tek prania e Tij. Ai e njoftoi atë për natyrën e vërtetë të pallatit dhe për plotësimet e Tij. Ai e caktoi atë si udhëzues për spektatorët e tjerë dhe e dërgoi prapë me qëllim që t'u përshkruajë njerëzve Autorin e pallatit nëpërmjet përmbajtjeve, brendive, skalitjeve dhe që ai t'i lajmëronte ata të cilët hyjnë në pallat për kuptimet aluduese të skalitjeve brenda tij, se çfarë shprehnin veprat e artit, dhe çfarë skalitjesh harmonike e të përpjesëtuara dhe çfarë veprash arti ishin në brendësinë e tij, dhe si ato i tregonin plotësimet dhe mjeshtëritë e Pronarit të pallatit.

Dhe kështu që ai t'u mësonte atyre sjelljen korrekte dhe formalitetet në shikimin e ekspozitës dhe për t'u përshkruar protokollat dhe ceremonitë të cilat ishin në përputhje me kënaqësinë dhe dëshirat e mbretit të ditur e mjeshtër, i cili nuk u pa. Pikërisht në të njëjtën mënyrë, **وَاللَّهُ الْمَثَلُ**

الْأَعْلَى "Dhe All-llahut i takon krahasimi më i lartë", Autori i Gjithëlavdishëm, i Cili është Mbreti i Para dhe i Paspërjetësisë, deshi të shohë e t'i shfaqë plotësimet e Tij të pafundme dhe bukurinë e Tij të pakufishme. Kështu Ai e bëri këtë botë në një mënyrë të tillë, sa që çdo qenie i shpreh plotësimet e Tij me gjuhë të panumërta dhe e tregon bukurinë e Tij me shumë shenja. Universi tregon nëpërmjet të gjitha qënieve të Tij se sa shumë thesare të fshehura jomateriale ndodhen në secilin prej Emrave të Tij të Bukur dhe sa shumë hollësi të mbuluara gjenden në secilin prej Titujve të Tij të shenjtë. Dhe Ai e tregon këtë në një mënyrë të tillë sa që qysh nga koha e Ademit, të gjitha shkencat së bashku me të gjitha ligjet e tyre janë të mangëta për të arritur në atë se çfarë mrekullish e treguesish përmban libri i universit. Por nga ai libër është lexuar vetëm se

një përqindje e vogël e kuptimeve dhe e shenjave të cilat pohojnë e tregojnë Emrat Hyjnorë dhe plotësimet Hyjnore.

Kështu, urtësia e të Gjithëlavdishmit të Bukurisë, Hirploti i Lavdisë dhe Krijuesi Zotërues i Bukurisë, i Cili e hap këtë pallat të botës sikur të ishte një ekspozitë me qëllim që të shohë e të tregojë bukurinë e Tij jolëndore dhe plotësimet, kërkon që Ai duhet ta njoftojë dikënd për kuptimin e shenjave të pallatit, me qëllim që ato të mos mbeten kot e pa dobi për qëniet e vetëdijshme në tokë. Urtësia e Tij kërkon që Ai duhet t'i shkaktojë njërit prej tyre të udhëtojë nëpër botët më të larta, të cilat janë burimet e çudirave në pallat dhe janë thesaret e rezultateve të tyre; që Ai ta ngrejë atë mbi të gjithë të tjerët, ta nderojë atë me praninë e Tij të afërt, dhe ta bëjë atë të ngjitet në botët e Ahiretit, dhe t'i besojë atij detyra të shumta, të tilla si mësues për të gjithë robët, si lajmëtar për Sovranitetin e Hyjnisë së Tij, njoftues i atyre gjërave që e kënaqin Atë, shpjegues i shenjave të krijimit në pallatin e botës; që Ai të shënojë spikatjen, dallimin e tij duke i dhënë dekorimet e mrekullive, dhe duhej të bënte të njohur nëpërmjet një dekreti si Kur'ani se ai person është interpretuesi personal, i vërtetë i të Gjithëlavdishmit të vetëm.

Dhe kështu, nëpërmjet shembullit, ne kemi demonstruar me anë të teleskopit të këtij krahasimi një ose dy prej shembujve të urtësisë në Mi'raxh. Urtësitë e tjera mund të krahasohen në të njëjtën mënyrë...

Krahasimi i dytë: Në qoftë se një person i ditur dhe mjeshtër do të hartonte e shkruante një libër të mrekullueshëm, dhe në çdo faqe të librit të ishin aq shumë të vërteta sa të mbushnin njëqind libra, dhe në secilin nga rreshtat e tij të ishin aq shumë kuptime të holla, aq sa të mbushnin njëqind faqe, dhe në secilën nga shkronjat e tij të shpreheshin aq shumë kuptime sa do të mbushnin njëqind fjalë, dhe në secilin nga kuptimet dhe nga të vërtetat e librit të shikoheshin dhe tregoheshin plotësimet jolëndore të atij shkrimtari të mrekullueshëm, ai sigurisht nuk do ta linte një thesar të pashtershëm të tillë, të mbyllur e kështu pa dobi. Ai sigurisht që do t'ua mësonte atë disa të tjerëve me qëllim që një libër i tillë i vlefshëm të mos mbetet pa kuptim e kot; dhe kështu që plotësimet e tij të fshehura të bëhen të dukshme dhe të gjejnë plotësimin e tyre, dhe bukuria e tij jolëndore të shihet, që të ishte i dashur dhe që ta bënte veten e tij të dashur. Për më tepër, ai do ta bënte dikë që të kalonte përmes atij libri të mrekullueshëm nga faqja e parë deri tek e fundit, pra t'i dilte librit në fund, dhe t'ia mësonte atij kuptimet dhe të vërtetat e tij me qëllim që pastaj personi në fjalë t'ua mësonte ato të tjerëve.

Dhe pikërisht në të njëjtën mënyrë, me qëllim që të shfaqë plotësimet e Tij, bukurinë e Tij, dhe të vërtetat e Tij, Skalitësi i Parapër-jetësisë e ka shkruar universin në një mënyrë të tillë sa që të gjitha qëniet shprehin dhe pohojnë plotësimet e Tija të pafundme, Emrat e Tij dhe Atributet së bashku me faqet e panumërta dhe aspektet e tyre.

Natyrisht, në qoftë se kuptimi i një libri mbetet i panjohur, vlera e tij do të ulej në asgjë. Por një libër i tillë si universi që secila fjalë e të cilit përfshin mijëra kuptime nuk mund ta humbasë vlerën e tij e të shkonte më kot. Meqenëse, shkruesi i librit sigurisht që do ta bënte të njohur atë dhe do t'ia shpjegonte një pjesë të tij secilit grupi në përputhje me kapacitetin dhe aftësinë e tij; dhe Ai do ta instruktonte në të gjitha përmbajtjet e librit individin i cili ka shikimin më të gjërë e më gjithë-përfshirës, vetëdijen më universale dhe aftësinë më të madhe; Urtësia kërkon që Ai do ta merrte individin në udhëtimin më të lartë me qëllim që t'i mësonte atij përmbajtjet e brenditë e një libri të tillë dhe të vërtetat e tij universale. Domethënë, Ai do t'i shkaktonte atij të udhëtojë nga pjesa më e skajshme e niveleve të shumësisë, e cila është faqja e parë, për tek sfera e Njësisë

Hyjnore, e cila është faqja e fundit. Kështu, nëpërmjet këtij krahasimi, deri diku ti mund të shikosh shembujt e lartë të urtësisë në Mi'raxh.

Tani, ne do të marrim në konsideratë ateistin i cili është në pozitën e dëgjuesit, dhe duke dëgjuar zemrën e tij, ne do të mësojmë se në çfarë gjendje është ajo. Dhe kështu më erdhi në mendje se zemra e tij do të thonte:

“Unë kam filluar të besoj në të tani, por akoma nuk mund ta kuptoj atë mirë. Unë kam edhe tre vështirësi më të rëndësishme:

E para: Përse ky Mi'raxh Madhështor është i veçantë për Muhammedin Arab a.s.m.?

E dyta: Si ai profet është bërthama e këtyre qenieve në univers? Dhe ti thua që universi u krijua nga drita e tij, dhe se ai gjithashtu është fruti i tij më i skajshëm dhe më i ndritshëm. Çfarë do të thotë kjo?

E treta: Në shpjegimet e tua lart, ti thua se Ai e bëri Mi'raxhin me qëllim që të ngjitej tek bota qiellore dhe të shikojë makinerinë dhe pu-nishtet e veprave të artit që duhet të gjenden në botën e tokës dhe the-saret e rezultateve të tyre. Çfarë do të thotë kjo?”

Pyetje: Përse u veçua Muhammedi Arab a.s.m. me këtë Mi'raxh të madh?

Përgjigjja: Vështirësia jote e parë: Në Tridhjet Fjalët e kaluara ato janë shpjeguar hollësisht, Kështu ne do të tregojmë këtu vetëm një Tregues të përmbledhur në formën e një indeksi të shkurtuar për plotësimet e Profetit a.s.m. dhe për treguesit e Profetësisë së Tij dhe se Ai ishte më i meritueshmi për këtë mi'raxh të madh. Ai ishte siç vijon:

Së pari: Pavarësisht shtrembërimeve të shumta në tekstet e librave të shenjta, si në Teurat, Inxhil e Zebur (Psalmet) gjatë shekujve, një dijetar i saktë si Husejn Xhisri nxori njëqind e katërbëdhjetë sihariqe duke treguar profetësinë e Muhammedit a.s.m. të cilat ai i shpjegoi në veprën e tij “Risale-i Hamidije”.

Së dyti: Është vërtetuar historikisht se ndodheshin shumë para-shikime duke u raportuar saktësisht që njoftuan profetësinë e Muhammedit a.s.m. si dy falltorët e famshëm *Shik* dhe *Satih* pak përpara misionit të Tij Profetik dhe njoftuan faktin se Ai do të ishte Profeti i ahirzamanit - kohës së fundit-.

Së treti: U shfaqën qindra ndodhi të jashtëzakonshme të mirënjo-hura në histori, të quajtura “*irhasat*”, domethënë shenja duke paralajmëruar njerëzit për një Profet të ardhshëm; si për shembull, në natën e lindjes së Muhammedit a.s.m. idhujt e Qabesë u rrëzuan prej vendeve të tyre dhe pallati i famshëm *Ejvani i Kisras së Persisë* u trondit.

Së katërti: Historia dhe biografia e Profetit a.s.m. tregojnë se Ai ngopi e shuajti etjen e një ushtrie me ujë duke vërshuar nga gishtërinjtë e Tij, se në prani të një xemati të madh në xhami, një trung i thatë, tek i cili mbështetej Profeti a.s.m., rënkoj si një deve për shkak se po ndahej prej Tij kur Ai ngjitej në minber -predikatore-, dhe se Ai dallohej me mijëra mrekulli të dëshmuara nga vërsetet e Kur'anit, të tilla si: **وَ أَنْشَقَّ الْقَمَرُ** “*Dhe Hëna u çka më dysh*”, duke iu referuar çarjes në dysh të hënës dhe të verifikuara nga ata të cilët i hetuan ato.

Së pesti: Kushdo që merr në konsideratë faktet dhe është i drejtë e i paanshëm, nuk mund të ngurrojë për të rënë dakord, ashtu siç është rënë dakord me unanimitet, njëloj nga miqtë e armiqtë, se cilësitë e mira morale gjendeshin në shkallën më të lartë në personalitetin e Tij, dhe se në përputhje me dëshminë e të gjithë trajtimeve të sjelljeve të Tij me njerëzit, me cilësitë dhe karakterin e shkëlqimit më të madh, të cilat ishin të dukshme në mënyrën që Ai kreu detyrat e Tij dhe njoftoi Fenë Islame, dhe, në harmoni me cilësitë e holla dhe me sjelljen e urdhëruar nga feja Islame, virtytet e lavdërueshme të rregullit më të lartë do të gjendeshin në Sheriatin që Ai solli.

Së gjashti: Siç aludohet në Treguesin e Dytë të Fjalës së Dhjetë, është një kërkesë e urtësisë që Hyjnia të shfaqet; dhe që kjo dëshirë e shfaqur Hyjnore takohet tek niveli më i lartë dhe në mënyrën më brilante nga adhurimi gjithëpërfshirës i kryer nga **Muhammedi** a.s.m. në praktikimin e fesë së Tij.

Gjithashtu, urtësia dhe e vërteta kërkojnë që Krijuesi i botës të shfaqë bukurinë e Tij në plotësimin e saj të jashtëm nëpërmjet asaj dëshire, dhe ai që i përshtatej asaj dëshire dhe që tregoi dhe e përshkroi bukurinë e Tij në formën më të plotë ishte, në mënyrë të vetëkuptueshme, Personaliteti i **Muhammedit** a.s.m..

Muhammedi a.s.m. *gjithashtu*, domosdoshmërisht, ishte më i ploti i Cili shpalli të gjitha shkallët e Njësisë dhe që iu përgjigj Dëshirës së All-llahut të të gjitha botëve për shpalljen e Njësisë tek nivelet e shumicës.

Dhe siç tregohet nga bukuria e jashtme edhe në qëniet, dhe ashtu siç kërkohet nga e vërteta dhe urtësia, Pronari i gjithësisë dëshiron të shikojë e të shfaqë në pasqyra bukurinë e Tij esenciale të pafundme, dhe përsëri ishte e vetëkuptueshme se **Muhammedi** a.s.m.veproi si një pasqyrë dhe e tregoi atë bukuri në formën më rrezatuese, e deshi atë dhe i bëri edhe të tjerët ta donin.

Ai gjithashtu, në mënyrë të vetëkuptueshme, ishte më i madhi që bëri të njohur çfarë gjendet në thesaret e fshehura të Krijuesit në botën e padukshme, të cilat janë mbushur me mrekullitë më të çuditshme e me xhevahire shumë të vyer, dhe nëpërmjet tyre përshkruan e njofton plotësimet e Tij, përsëri ishte **Muhammedi a.s.m.** Ai i Cili i shfaqti, i përshkroi dhe i tregoi ato në formën më gjithëpërfshirëse.

Dhe meqenëse Krijuesi i universit e ka bërë atë në një mënyrë të tillë që Ai e stolis atë me zbukurime dhe i ka përfshirë krijesat e vetëdij-shme në të, që ata të mund të bëjnë udhëtime dhe ekskursionet, që ta shqyrtojnë atë e të nxjerrin mësimet, urtësia kërkon se Ai duhet të dëshirojë të bëjë të njohur kuptimet dhe vlerën e veprave të artit për ata që i vështrojnë dhe i hulumtojnë ato. Dhe ishte përsëri, në mënyrë të vetëkuptueshme, **Muhammedi a.s.m.** i Cili në përgjigje të kësaj dëshire të Krijuesit të Universit, nëpërmjet Kur'anit të gjithurtë, veproi si një udhëzues në mënyrën më gjithëpërfshirëse për xhindet dhe njerëzit, dhe në të vërtetë, edhe për qëniet shpirtërore e engjëjt.

Gjithashtu, Sundimtari i Gjithurtë i universit dëshiron, nëpërmjet një të Dërguari t'i bëjë qëniet e përgjegjshme të zgjidhin gjëgjëzën e errët që përmban synimin dhe qëllimin e ndryshimit dhe të transformimeve në univers dhe të shpjegojë enigmën e tre pyetjeve të ngatërruara:

- Nga erdhën qëniet?

- Ku do të shkojnë? dhe
- Çfarë janë ato?

Përsëri, në mënyrë të vetëkuptueshme, ishte **Muhammedi a.s.m.**, i Cili në përgjigje të kësaj dëshire të Sundimtarit të Gjithurtë, përmes të vërtetave Kur'anore, sqaroi misterin dhe zgjidhi enigmën në mënyrën më të qartë e gjithëpërfshirëse.

Gjithashtu, Krijuesi i Gjithurtë i universit deshi të bëjë të njohur vetveten tek qëniet e përgjithshme nëpërmjet të gjitha artifakteve të Tij të bukura dhe për t'i bërë ata ta duan Atë përmes të gjitha mirësive të Tij të çmueshme, dhe me siguri për t'u bërë të njohur atyre, nëpërmjet një të Dërguari, dëshirat Hyjnore dhe çfarë do ta kënaqte Atë si përgjigje ndaj atyre mirësive; dhe përsëri, në mënyrë të vetëkuptueshme, ishte **Muhammedi a.s.m.** i Cili në përgjigje të kësaj dëshire të Krijuesit të Gjithëmëshirshëm, nëpërmjet Kur'anit, i shpjegoi ato dëshira dhe ato gjëra që e kënaqin Atë me fjalë e vepra në formën më të lartë e më të përkryer.

Gjithashtu, meqenëse Krijuesi i të gjitha botëve i ka dhënë njeriut, i cili është fruti i universit, një gjendje gjithëpërfshirëse që rrethon universin dhe e ka përgatitur atë për adhurim të përgjithshëm, dhe meqenëse e sprovoi atë me gjymtyrët e tij të holla e me ndjenja që orientohen për tek shumësia dhe dynjaja, Krijuesi dëshiron me një udhëzues ta kthejë fytyrën e njeriut nga shumësia tek Njësia dhe nga e përkohshmja tek e përhershmja. Dhe përsëri, në mënyrë të madhërishtme e të vetëkuptueshme, është **Muhammedi a.s.m.** i Cili në përgjigje të kësaj dëshire, nëpërmjet Kur'anit veprroi si një udhëzues në mënyrën më të plotë e gjithëpërfshirëse dhe e realizoi detyrën Profetike në mënyrën më të plotë.

Kështu, midis qënieve, më eprore janë qëniet e gjalla, dhe midis gjallesave janë më superiorë qëniet e përgjegjshme; midis qënieve të përgjegjshme janë më superiorë qëniet e vërteta humane, dhe midis qënieve të vërteta humane –Ai që zbatoi detyrat e lartëpërmendura tek niveli më gjithëpërfshirës dhe në formën më të plotë, nuk ka dyshim se Ai do të ngjitej me Mi'raxhin e Madh– deri në Kab-e Kav-sejn “në afërsinë e dy harqeve ose më afër”. Dhe do të trokiste derën e lumturisë së përherëshme, do të hapte thesarin e Mëshirës dhe do të shikonte të vërtetat e fshehura të besimit. Përsëri Ai Profet do të ishte.

Së shtati: Siç është e qartë në shikim, qëniet janë bërë të bukura me shkallën më të lartë të stolisjes së hollë e të zbukurimit. Dhe një stolisje e një zbukurim i tillë demonstrojnë qartë se Krijuesi i tyre ka një vullnet tej mase të fuqishëm për t'i bërë të bukur dhe ka një qëllim për t'i stolisur. Vullneti për të bërë të bukur e për të stolisur demonstroi se Krijuesi, medoemos, zotëron një dëshirë të fortë dhe një dashuri të shenjtë drejt artit të Tij, dhe midis qënieve, ai që shfaq plotësisht në vetveten e tij çudirat më të holla e gjithëpërfshirëse të artit, që i njohu ato, dhe i bëri ato dhe vetveten të njohura e të dashura, që vlerësoi bukuritë që gjenden tek qëniet e tjera, duke deklaruar: **Mashaall-llah!** “Çfarë çudirash ka dashur Zoti” dhe që ishte më i dashuri në shikimin e Krijuesit të Tij, sigurisht do të ishte Ai profet, **Muhammedi a.s.m.**

Kështu, Ai që deklaroi: **Subhanall-llah** “(E gjithë lavdia i takon All-lahut!), **Mashaall-llah** (Çfarë çudirash ka dashur All-llahu i Madhërishtëm!), **All-llahu Ekber** (All-llahu është më i madhi!)” përpara cilësive të holla e të bukura, që i shkëlqen qëniet dhe plotësimet e holla të cilat i ndriçojnë ato, që u shkaktën qiejve të tingëllojnë, dhe i cili nëpërmjet melodisë së Kur'anit e bën universin të buçasë dhe përmes miratimit dhe vlerësimit të Tij, shqyrtimit të Tij, njoftimit,

përmendjes së Emrave Hyjnorë, pohimit të Njësisë Hyjnore dhe që e sjell tokën dhe detin të joshura në mallëngjim e ekstazë; Ai përsëri në mënyrë të vetëkuptueshme, është **Muhammedi Alejhis-salatu ves-selam**.

Dhe kështu një Personalitet që sipas kuptimit të :

السَّبَبُ كَأَفَاعِلٍ “*Shkaku është si vepruesi*”, është thjeshtë e vërtetë e pastër dhe urtësi e plotë se Ai, në peshoret e të Cilit gjendet barasvlera e të gjitha veprave të mira të kryera nga Ummeti i Tij, që plotësimet shpirtërore të të Cilit marrin fuqi nga salevatet e të gjithë ummetit të Tij, dhe i Cili si rezultat i detyrave që Ai plotësoi në profetësinë e Tij, mori shpërblime shpirtërore dhe shkëlqime të pakufishme të Mëshirës Hyjnore dhe të dashurisë, do të avanconte nga shkalla e Mi’raxhit aq larg sa Xhenneti, tek Sidretul-Munteha, *Pema Lotë*, tek kufiri më i skajshëm, tek Froni Hyjnor, dhe tek Kabë Kavsejni “*distanca e dy harqeve ose më afër*”.

Vështirësia jote e dytë: O njeri që je duke dëgjuar! Kjo e Vërteta e Dytë që ti e bën të vështirë është aq e thellë dhe e lartë, saqë mendja as nuk mund ta arrijë atë, as nuk mund t’i afrohet asaj. Ajo vetëm mund të shihet me dritën e besimit. Ne këtu do të përpiqemi që të afrojmë më afër të kuptuarit diçka nga ajo e vërtetë e lartë nëpërmjet alegorisë dhe krahasimit, të cilat ndihmojnë për një gjë të tillë dhe ajo është si më poshtë vijon:

Atëherë, kur universi shqyrtohet nga këndvështrimi i urtësisë, ai shikohet të mbajë kuptimin e një peme madhështore. Sepse, ashtu si një pemë që ka degë, gjethe, lule dhe fruta, po ashtu në këtë botë të ulët, e cila është një pjesë e pemës së krijimit, ndodhen elemente, të cilat janë si degët e saj; bimët dhe pemët, që janë si gjethet e saj; kafshët të cilat janë si lulet e saj; dhe njeriu, i cili shihet si fruti i saj. Për më tepër, Emri Hyjnor **El Hakimu**, i *Gjithurti*, kërkon që një ligj i Krijuesit të Gjithëlavdishëm që është në fuqi përgjithësisht tek pemët, të jetë gjithashtu në fuqi në pemën madhështore të krijimit. Meqenëse kjo është kështu, urtësia kërkon që pema e krijimit, gjithashtu të jetë e formuar nga një bërthamë, dhe një bërthamë e tillë të përmbajë esencat dhe parimet e botëve të tjera përbri botës fizike -trupore. Sepse fara themelore dhe origjinale e universit, e cila përfshin me mijëra nga botët e ndryshme, nuk mund të jetë kurrë një thërrime e një lënde të thatë të pajetë.

Meqenëse përpara pemës së universit nuk kishte pemë të të njëjtit lloj, atëherë gjithashtu është një kërkesë e Emrit, **El Hakimu**, i *Gjithurti*, që kuptimi dhe drita, të cilat janë si një burim dhe bërthamë për të, të visheshin me mantelin e një fruti në pemën e universit. Përsëri është një kërkesë e Emrit **El-Hakimu**, sepse një bërthamë nuk mund të mbetet përherë e zhveshur -e paveshur. Dhe meqenëse në fillimin e krijimit ajo nuk ishte e veshur me mantelin e një fruti, ajo sigurisht do të vishej me të në fund. Dhe meqenëse ai frut është njeriu, dhe meqenëse, siç u provua lart, fruti më i famshëm dhe rezultati më i lartë midis njerëzimit, i cili tërhoqi vëmendjen e të gjithëve dhe kufizoi tek personi i tij i bekuar shikimin e gjysmës së botës dhe të një të pestës së njerëzimit, dhe me cilësitë e tij morale dhe shpirtërore i shkaktoi botës ta marrin në konsideratë atë ose me ndjenjat e dashurisë e të respektit, ose nga çudia... nuk ka dyshim se drita, që ishte bërthama prej të cilës u formua universi, do të bëhej i veshur në trupësi në personin e tij dhe do të shfaqej në formën e një fruti përfundimtar, dhe Ai frut është **Personi i Muhammedit Alejhis-salatu ves-selam**.

O dëgjues! Mos e konsidero si të pamundur që ky univers i çudit-shëm dhe madhështor është krijuar nga një esencë e pjesshme e një qenieje njerëzore! Sepse i Gjithëfuqishmi Madhështor që

krijon një pishë gjigante, e cila është një lloj bote, nga një farë me përmasën e një kokrre gruri, si nuk krijoka, apo të jetë i pafuqishëm për të krijuar universin nga **Drita e Muhammedit a.s.m.?** Meqenëse, ashtu si Pema e Tubasë, pema e universit i ka rrënjët e saj dhe trungun mbi degët poshtë, ndodhet një fije, një spango, e ndritshme lidhëse duke filluar nga niveli i frutit poshtë për tek vendndodhja e bërthamës origjinale. Kështu, Mi'raxhi është këllëfi dhe forma e asaj fije të ndritshme lidhëse; meqenëse e hapi Profeti a.s.m. atë rrugë, ai shkoi në të nëpërmjet shenjtërisë së tij, u kthye nëpërmjet profetësisë së tij, dhe e la derën të hapur, që ta ndjekin atë evlijatë e ummetit të tij, duke udhëtuar në atë rrugë të ndritshme me zemrën dhe shpirtin në hijen e Mi'raxhit të Profetit Muhammed a.s.m. dhe në përputhje me aftësitë e tyre, të ngjiten nëpër rangje të larta.

Gjithashtu, siç u provua më lartë, Krijuesi Madhështor e bëri uni-versin dhe e stolisi në formën e një pallati për qëllimet e demonstruara në përgjigjen ndaj Vështirësisë së Parë. Meqenëse Muhammedi a.s.m. ishte boshti i të gjitha atyre qëllimeve, padyshim ai duhej të shikohej me favor e hatër nga Krijuesi para se të krijohej universi, dhe ai duhej të ishte marrësi i parë i shfaqjes së Tij xh.sh., sepse rezultati dhe fruti i një gjëje merret i pari në konsideratë. Domethënë, ekzistenca materiale vjen në fund, ndërsa kuptimi vjen i pari. Por, meqenëse Muhammedi a.s.m. ishte edhe fruti më i plotë, edhe boshti i vlerës së të gjitha atyre frutave, dhe aksi i shfaqjes së të gjitha qëllimeve, atëherë drita e tij duhej të merrte shfaqjen e parë të krijueshmërisë.

Vështirësia jote e tretë: Kjo është aq e shtrirë saqë ata si ne me mendje të ngushta nuk mund ta përfshijnë e ta perceptojnë atë. Megjithatë, ne mund ta shohim atë nga larg.

Po, në të vërtetë, punishtet jolëndore dhe ligjet universale të botës më të ulët janë në botët më të larta. Dhe frutet e veprimeve të xhindëve dhe të njerëzve, dhe rezultatet e punëve të të gjitha krijesave të panumërta në globin tokësor, i cili është një ekspozitë e veprave të artit, gjithashtu janë përfaqësuar në botët më të larta. Për më tepër, shumë shenja dhe dëshmia e shumë rrëfenjave tregojnë se veprat e mira do të marrin formën e frutave të Parajsës, ndërsa veprat e këqia do të marrin formën e një ushqimi të hidhur Ferri. Urtësia në krijim, dhe Emri Hyjnor **EL-Hakimu**, i Gjithurti, e bëjnë të domosdoshme këtë, dhe treguesit e Kur'anit të gjithurtë e tregojnë këtë. Sigurisht shumësia në faqen e tokës është aq e përhapur dhe krijimi është aq i degëzuar në një shkallë të madhe, saqë speciet e krijesave dhe llojet e qënieve të cilat gjenden në globin tokësor duke ndryshuar e mbushur gjithmonë tokën dhe duke u zbratur prej saj i tejkalojnë shumë të gjitha qëniet e shpërndara gjithandej universit. Kështu, burimet dhe mineralet për këto të pjesshme, sigurisht janë ligje universale dhe shfaqje universale të Emrave Hyjnorë.

Ato ligje universale dhe ato shfaqje të përbotshme e gjithë-përfshirëse të Emrave të bukur janë deri diku të pastërta, të papërziera dhe të padiferencuara, dhe secila formon një qiell që është si një fron dhe një tavan i një bote dhe qendra e saj e drejtimit. Dhe njëra nga ato botëra është Xhenneti Me'va i cili është tek Sidre el Munteha, në limitin më të skajshëm. Është vërtetuar nga shpjegimet e dhëna nga Njoftuesi i Vërtetë i Lajmeve të Sigurta se tesbihatet *-lavdërimet dhe falënderimet-* në tokë marrin formën e frutave të asaj Parajse. Kështu, këto tre pika demonstrojnë se thesaret e rezultateve dhe e fruteve të prodhuara në tokë janë atje, në qiejt, dhe se të korrat dhe prodhimi i atyre rezultateve dhe frutat gjithashtu kthehen atje.

Mos thuaj o dëgjues: Si mund të bëhet një fjali *El Hamdu lil-lah* të cilën unë e shpreh në ajër, një frut i mishëruar e i trupëzuar i Parajsës?..

Sepse, ndonjëherë ndërsa ti shpreh një fjalë të mirë gjatë ditës në gjendje zgjimi, ajo mund të shfaqet ty në ëndërr në formën e një molle të shijshme dhe ti e ha atë. Dhe ndonjëherë kur ti shpreh një fjalë të keqe, që e shpreh gjatë ditës, ti e gëlltit atë gjatë natës në ëndërr në formën e diçkaje të hidhur. Dhe në qoftë se shpif e përgojos, ti detyrohesh ta hash atë në formën e mishit të vdekur. Atëherë, fjalët e mira dhe fjalët e shëmtuara që ti thua në gjumin e kësaj bote, do t'i hash në formën e frutave në Botën e Ahiretit, e cila është bota e vetëdijes. Dhe kështu ti nuk duhet ta konsiderosh si të pamundur ngrënien e tyre.

PARIMI I KATËRT

Cilat janë frutet dhe dobitë e Mi'raxhit?

Përgjigja: Ne do të përmendim vetëm pesë, nëpërmjet shembu-llit, prej më shumë se pesëqind frutave të Mi'raxhit, i cili ka kuptimin e Pemës Shpirtërore të Tubasë.

FRUTI I PARË:

Ky frut i ka sjellë universit dhe njerëzimit një thesar dhe një dhuratë prej Dritës së parapërdjetësisë dhe paspërdjetësisë, që është të shikosh me sy të vërtetat e shtyllave të besimit, dhe të shohësh me sy melekët, Parajsën, Ahiretin dhe madje edhe të Gjithëlavdishmin e Vetëm. Ajo dritë i nxjerr të gjitha qëniet nga një gjendje imagjinare e të qenit të mjera, kalimtare, të turbulluara dhe të dëshpëruara, dhe nëpërmjet asaj drite tregon realitetin e tyre, i cili është se ato janë mesazhe të shenjta të të Përdjetshmit të vetëm dhe pasqyra të bukura për të reflektuar bukurinë e Njesisë Hyjnore. Dhe ajo i ka bërë të gëzuar e të kënaqur të gjitha qëniet e vetëdijshme, madje ajo ka gëzuar të gjitha qëniet në univers.

Për më tepër, nëpërmjet kësaj drite dhe atij fruti, tregon se njeriu nuk është thjesht një qenie e çoroditur, e mjerë, e pafuqishme, e varfër, me nevoja të pafundme dhe me armiq të panumërt, i përkohshëm dhe i paqëndrueshëm, që është si gjendja e çudhëzimit, por, përkundrazi, nëpërmjet asaj drite dhe atij fruti të shenjtë, ai e shfaq njeriun në formën e tij të vërtetë, se ai është një mrekulli e Fuqisë së të Përdjetshmit të Vetëm.. dhe krijesa e Tij që është në Modelin më të Bukur, dhe një kopje përmbledhëse prej mesazheve të të Përdjetshmit.. marrësi perceptues i adhurimit të Mbretit të Parapërdjetësisë dhe të Paspërdjetësisë.. dhe robi i Tij i veçantë, admiruesi i plotësimeve të Tij; miku i Tij i dashur, dashur-uesi i mahnitur nga bukuria e Tij e shenjtë.. dhe mysafiri i nderuar tek Ai dhe i caktuar për Xhennetin e Tij të përdjetshëm. Ai u ka dhënë të gjitha qëniet njerëzore, të cilat janë me të vërtetë qenie njerëzore, një gëzim të pafundmë dhe një mallëngjim të pafundmë.

FRUTI I DYTË:

Ky frut i ka sjellë xhindit dhe njeriut, si një dhuratë, themelet e Islamit, që në krye të tyre janë namazet e detyruara. Ato themelet të cilat përfaqësojnë kënaqësitë e Mbështetësit, Sunduesit të Parapërdjetësisë dhe të Paspërdjetësisë, i Cili është Krijuesi i universit, dhe Mbështetësi i të gjitha botëve. Sepse të zbuluarit e gjërave që kënaqin Zotin xh.sh. është aq tërheqëse dhe sjell një lumturi të tillë sa që nuk mund të përshkruhet. Nuk ka dyshim se gjithkush dëshiron me një zell të etshëm që të dijë edhe sikur nga larg, se çfarë kërkon prej tij Mbreti i tij i Cili i ka dhënë mirësi atij, dhe mallëngjehet me pikëllim që të dijë se çfarë dëshiron prej meje i Gjithëfuqishmi dhe Mbreti Gjithëbujar, dhe në qoftë se do ta gjenin, sa shumë të lumtur do të ishin ata. Ai do të thonte me mallëngjim: **“Ah sikur vetëm të kisha ndonjë mjet komunikimi që të mund të flisja me atë Monark drejtpërdrejt. Ah sikur vetëm ta dija se çfarë dëshiron Ai nga unë. Ah sikur ta dija se çfarë do ta kënaqte Atë nga ajo që unë mund të bëj?”** Dhe kështu le ta kuptojë njerëzimi se sa e domosdoshme është të jesh i dëshiruar dhe i etur për të zbuluar dëshirat dhe kënaqësinë e Sunduesit. Sepse të gjitha qëniet janë në Kapjen e Fuqisë së Tij, dhe bukuria dhe plotësimet që gjenden në të gjitha qëniet janë veçse një hije e zbehtë në lidhje me bukurinë

dhe plotësimet e Tij, prandaj në të gjitha gjendjet, njeriu i cili është në nevojë të ngutshme për Të në mënyra të shumta, merr numra të pallogaritshëm nga mirësitë e Tij.

Kështu, Muhammedi a.s.m., si një frut i drejtpërdrejtë i Mi'raxhit, dëgjoi me siguri të plotë se çfarë është ajo që e kënaq Mbretin e Parapërjetësisë dhe të Paspërjetësisë, i Cili është nga prapa shtatëdhjetë-mijë perdeve, dhe duke u kthyer, e solli atë si një dhuratë për njerëzimin.

Po, në të vërtetë, sa kureshtar është njeriu për të ditur gjendjet në Hënë. Në qoftë se dikush do të shkonte atje dhe do të kthehej duke sjellë lajme prej saj, çfarë vetëflijimi do të shfaqte ai; dhe në qoftë se ai do t'i kuptonte gjendjet atje, si do të mposhte nga habia dhe kureshtja. Por hëna udhëton në pronën e një Pronari të një sundimi të tillë, saqë ajo rrotullohet rreth tokës si një mizë. Dhe toka fluturon –rrotullohet- rreth diellit si një flutur. Ndërsa dielli është një llambë midis mijëra llambave dhe vepron si një qiri në bujtinën e Atij Pronari të Gjithëlavdishëm të të gjithë sundimit.

Kështu, Muhammedi a.s.m. shikoi veprat dhe çudirat e artit dhe thesaret e mëshirës në botën e përhershme të Një të Gjithëlavdishmi të Vetëm të tillë si Ky, dhe u kthye dhe lajmëroi njerëzimin. Dhe kështu, në qoftë se njerëzimi nuk do ta dëgjonte këtë person me çudi të plotë, me kureshtje dhe dashuri, ti do të mund të kuptoje se sa në kundërshtim me arsyen dhe me urtësinë është qëndrimi i tyre.

FRUTI I TRETË:

Muhammedi a.s.m. shikoi thesarin e lumturisë së përjetshme, mori çelësin e tij, dhe e solli atë si një dhuratë për xhindët dhe njerëzit. Po, në të vërtetë, nëpërmjet Mi'raxhit, ai e pa Xhennetin me sytë e tij dhe shikoi shfaqjet e përjetshme të mëshirës së të Gjithëmëshirshmit të Vetëm Hirplot; ai kuptoi lumturinë e përjetshme me një siguri absolute e të plotë dhe solli si një dhuratë për xhindët dhe njerëzit lajmet e mira të ekzistencës së saj.

Dhe kështu, në qoftë se xhindët dhe njerëzit e mjerë e imagjinojnë vetveten dhe të gjitha qëniet të jenë në një situatë të regjur e të vuajtur prej një bote të paqëndrueshme midis goditjeve e turbullirave të zhdukjes dhe të ndarjes duke u derdhur në detin e kohës dhe lëvizjet e grimcave në detyrat e mosekzistencës dhe në ndarjen e përjetshme, atëherë nuk do të mund të përshkruhej se sa e vlefshme, dhe sa gazmore janë ato sihariqe -lajme të gëzueshme- në veshët e xhindëve dhe njerëzve kalimtarë, të cilët i pandehën vetvetet të jenë kështu të dënuar me asgjësim të përhershëm. Pastaj kuptoje vlerën e atij sihariqi! Në qoftë se do t'i thuhej një të dënuari me ekzekutim me varje, në momentin që është para litarit të varjes, se “Mbreti të ka falur ty, dhe përveç kësaj Ai të ka dhënë një pallat në afërsi të Tij, përfytyroje se çfarë gëzimi të madh do t'i shkaktonte kjo fjalë atij.

Atëherë mblidhe bashkë të gjithë atë gëzim e lumturi të tillë me numrin e xhindeve dhe të njerëzve dhe pastaj vlerësoje këtë sihariq.

FRUTI I KATËRT:

Ashtu siç e ngjëroi dhe e provoi frutin e shikimit të Bukurisë Hyjnore, po ashtu ai u solli xhindeve dhe njerëzve dhuratën e këtij fruti duke qenë i arritshëm e i kapshëm nga të gjithë

besimtarët. Ti mund të kuptosh nga krahasimi vijues se sa frut i kënaqshëm, i këndshëm dhe sa i ëmbël e i hollë është ai. Domethënë, çdo njeri që ka zemër të gjallë e perceptim të hollë, pa dyshim që do ta donte atë person që posedon bukuri, plotësim e mirëbërësi. Dhe se dashuria rritet në lidhje me shkallët e bukurisë, të plotësimeve dhe të mirëbërësisë; ajo arrin shkallën e adhurimit dhe përfundon tek dashuria që do të sakrifikonte edhe vetë jetën e saj. Për hir të një shikimi vetëm një herë të Atij që e ka një bukuri të tillë, ajo dashuri do të arrinte tek niveli që ajo do të sakrifikonte botën.

Por ama në lidhje me Bukurinë, Plotësimin dhe Mirëbërësinë e Zotit të Gjithëfuqishëm, bukuria, plotësimi dhe mirëbërësia në të gjitha qëniet nuk janë madje as si shkëndija të pakta të vockëla në krahasim me diellin. Domethënë, në qoftë se ti je një qenie e vërtetë njerëzore, ti do mund të kuptoje se sa frut i kënaqshëm e i hollë është ai, dhe çfarë lumturie e gëzimi do të sillte e ngjallte shikimi i Atij i Cili është i meritueshëm për dashuri të pakufishme, për mallëngjim të pafundmë, dhe për t'u shikuar pafundësisht në lumturinë e përjetshme.

FRUTI I PESTË:

Qënia e njeriut si më i çmuari i universit, krijesa e nderuar dhe i dashuri i ledhatuar i Krijuesit të universit u kuptua nëpërmjet Mi'raxhit, dhe Profeti a.s.m. u solli këtë frut xhindeve dhe njerëzve. Ky frut e ngriti njeriun nga qenia e tij një krijesë e vogël, një kafshë e dobët, dhe një qenie e vetëdijshme e pafuqishme, në një rang aq të lartë sa që ai i jep atij rangun e krenarisë mbi të gjitha qëniet në univers. Ai i jep njeriut një kënaqësi të papërshkrueshme dhe një lumturi gëzimplotë. Sepse në qoftë se do t'i thuhej një ushtari të thjeshtë: "Ti je graduar dhe të është dhënë rangi i Mareshallit në ushtri", sa i gëzuar do të ishte ai. Por njeriu i mjerë, është një krijesë e përkohshme dhe e dobët dhe një kafshë që flet, dhe i cili vazhdimisht vuan goditjet e zhdukjes dhe të ndarjes. "Kështu, në qoftë se do t'i thuhej atij se ai jo vetëm që do të jetë i aftë të bëjë ekskursione dhe shëtitje me shpejtësinë e imagjinatës dhe me gjërësinë e shpirtit në një Parajsë të përjetshme brenda mëshirës së gjërë e të qëndrueshme të të Gjithëmëshirshmit dhe Mëshirëplotit Gjithëbujar, dhe të udhëtojë me mendje në përputhje me të gjitha dëshirat e zemrës si në dimensionet e jashtme të gjërave, po ashtu në ato dimensione që shikojnë drejtpërdrejtë tek Krijuesi i tyre, dhe përveç kësaj, ai do të nderohet edhe me shikimin e Bukurisë Hyjnore në lumturinë e përjetshme." Ju mund ta imagjinoni se çfarë gëzimi të thellë dhe çfarë lumturie të vërtetë do të ndjente në zemrën e tij një qenie njerëzore që nuk ka rënë nga niveli i humanizmit.

Tani ne i themi dëgjuesit tonë: Grise këmishën e ateizmit dhe hidhe tutje atë! Dëgjo me veshin e Besimtarit! Shiko me syrin e Muslimanit! Unë do të të tregoj ty nëpërmjet dy krahasimeve të shkurtëra vlerën e madhe të një ose dy frutave të tjerë.

Për shembull: supozo se ti dhe unë jemi së bashku në një mbretëri të gjërë. Ne shohim se çdo gjë është armiqësore ndaj nesh dhe ndaj njëra tjetrës, dhe çdo gjë është e huaj për ne.. Gjithandej është plot kufoma të lemerishme e ngjethëse.. Zërat që dëgjohen janë vajtimi i jetimëve dhe qarja e të shtypurve, e atyre që u është bërë padrejtësi. Dhe kështu, në qoftë se dikush do të vinte kur ne jemi në një situatë të tillë dhe sjell disa lajme të gëzueshme për të gjithë nga ana e mbretit të asaj mbretërie.. nëpërmjet të cilave ato nga vartësit e tij që për ne janë të huaj morën formën e të dashurve dhe ato që ishin armiq u shndërruan në vëllezër.. kufomat e lemerishme e ngjethëse u shikuan secila të ishte një adhurues duke lartësuar, lavdëruar e

falënderuar me një përlulesi të thellë dhe nënshtrim.. dhe në qoftë se ai vajtim i mjerueshëm bëhet si lavdërim, lartësim e mirënjohje.. dhe ato vdekje, plaçkitje dhe pretime transformohen në çmobilizim dhe lirim nga detyra.. dhe në qoftë se ne do ta bashkonim gëzimin e çdokujt tjetër bashkë me gëzimin tonë; atëherë sigurisht ti do kuptoje se sa lajm i gëzueshëm dhe i lumtur do të ishte ai sihariq. Kështu, kur qëniet e universit shikohen me syrin e çudhëzimit, ashtu siç ishin ato para dritës së besimit, që është njëri frut i Mi'raxhit të Muhammedit a.s.m., secila shihej të ishte e huaj, kërcënuese, ngatërres-tare, e tmerrshme dhe një kufomë e lemerishme me përmasën e një mali, dhe exheli i vdekjes duke prerë kokën e çdo personi dhe duke e hedhur atë në pusin e mosekzistencës, në Ferrin e përjetshëm.

Dhe ndërsa çudhëzimi i interpreton të gjithë zërat si vajtime e qarje të shkaktuara nga ndarja dhe zhdukja, të vërtetat e shtyllave të besimit, të cilat janë frutet e Mi'raxhit, të tregojnë ty se ashtu siç janë qëniet vëllezër dhe miq për ty si dhe lavdëruese e falënderuese për të Gjithëlavdishmin e Vetëm, po ashtu vdekja dhe ndarja është një lloj çmobilizimi dhe lirimi nga detyra, dhe në realitet ato zëra tregojnë se secili është një lavdërim për Zotin xh.sh..

Në qoftë se dëshiron ta shqyrtosh këtë të vërtetë në tërësinë e saj, atëherë studioje Fjalën e Dytë dhe Fjalën e Tetë prej koleksionit të “Fjalëve”!..

Krahasimi i dytë: Ti dhe unë jemi në një vend që i ngjason një shkretëtireje të madhe. Ndodhet një stuhi rëre në atë det rëre dhe nata është aq e errët saqë ne madje nuk mund të shohim as edhe duart tona. Në qoftë se papritmas, pikërisht në kohën që ne ishin pa miq e mbrojtës, të uritur e të etur, të dëshpëruar e pa shpresë, një person i nderuar do ta griste perden e errësirës dhe pastaj të vinte tek ne, dhe duke u afruar na sjell një makinë si një dhuratë dhe na ul ne në të, dhe pastaj menjëherë në çast na vendos ne në një vend si Parajsa ku e ardhmja do të ishte e sigurt, ushqimi dhe pijet janë të bëra gati, dhe ku ne do të kishim mbrojtësit më dashamirës e miqësorë, ti do të mund ta kuptoje se sa mirënjohës do të ishim për Të.

Kështu, ajo shkretëtirë e madhe është faqja e kësaj toke. Deti i rërës përbëhet nga qëniet dhe nga njeriu i mjerë të cilët tronditen nga forca e rrjedhës së kohës dhe nga lëvizja e grimcave brenda ngjarjeve. Çdo qenie njerëzore që e sheh të ardhmen me syrin e çudhëzimit, mbulohet nga një errësirë e tmerrshme dhe zemra e tij torturohet me ankth e shqetësim. Ai nuk njeh ndokënd që ta bënte ta dëgjojë klithmën e tij për ndihmë. Ai është pafundësisht i uritur, pafundësisht i etur. Dhe kështu, njohja e atyre gjërave që kënaqin Zotin xh.sh., e cila është një nga Frutat e Mi'raxhit, e bën këtë dynja të shihet si një bujtinë e dikujt i Cili është pafundësisht bujar.. dhe qëniet njerëzore shihen si miqt dhe nëpunësit e Tij.. dhe e ardhmja shihet të jetë e këndshme si Parajsa, e ëmbël si mëshira dhe e ndritshme si lumturia e përjetshme. Në qoftë se do ta përfytyroje këtë dhe atë, atëherë ti do ta kuptoje se çfarë fruti i këndshëm, i shijshëm, dhe i ëmbël është ai...

Tek kjo pikë, ai që është duke dëgjuar thotë: “Një mijë falënderime e lavdërime për Zotin e Gjithëfuqishëm, unë shpëtova nga ateizmi dhe tani pranoj Unitetin Hyjnor. Unë kam arritur një besim të plotë, unë kam fituar besim të pastër.”

Dhe ne themi: O vëlla! Ne të përgëzojmë ty.. **dhe i lutemi Zotit xh.sh. që të na bëjë ne prej atyre që arrijnë shefaatin e të Dërguarit më të Nderuar Alejhiss-salatu ves-selam. Amin...**

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مَنْ أَنْشَقَ بِإِسَارَتِهِ الْقَمَرَ وَ نَبَعَ مِنْ أَصَابِعِهِ الْمَاءَ كَالْكَوْثَرِ صَاحِبِ
 الْمِعْرَاجِ وَ مَا زَاغَ الْبَصَرُ سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ عَلَى آلِهِ وَ أَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ مِنْ أَوْلَى
 الدُّنْيَا إِلَى آخِرِ الْمَحْشَرِ
 سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ
 رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ , رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِنْ نَسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا , رَبَّنَا لَا
 تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا , رَبَّنَا اتِّمِّمْ لَنَا نُورَنَا وَ اغْفِرْ لَنَا إِنَّكَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ
 وَ آخِرُ دَعْوَاهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

“O Zot! Jepi bekime atij që me shenjën e të cilit u ça më dysh Hëna, që nga gishtat e të cilit vërshoi uji si burimi i Keutherit, mbi atë që bëri Mi'raxhin dhe syri i tij nuk u lëkund, mbi shkëlqesinë tonë Muhammedin a.s.m. dhe mbi të gjithë familjen e tij dhe sahabët e tij nga fillimi i dynjasë deri në fund të tubimit të madh .“Lavdia të takon Ty! Ne nuk dimë asgjë më tepër nga ç'na ke mësuar Ti. Vërtet që, vetëm Ti je i Gjithëdituri, i Gjithurti.”⁵ Zoti ynë! Pranoje (këtë shërbim) prej nesh. Vërtetë Ti je Gjithëdëgjuesi, i Gjithëdituri.”⁶ “Zoti ynë! Mos na ndëshko në qoftë se harrojmë, apo biem në gabime.”⁷ “Zoti ynë! Mos na i lër zemrat tona të shmangen nga e vërteta pasi Ti na ke udhëzuar.”⁸ “Zoti ynë! Na e bën të përkryer Dritën tonë për ne, dhe na fal ne! Vërtetë që Ti je i Zoti për të bërë gjithçka.”⁹ “Dhe dua ja e tyre mbyllëse do të jetë: “Lavdërimet dhe falënderimet janë për Zotin e të gjitha botëve.”¹⁰

⁵ Kur'an, 2: 32

⁶ Kur'an, 2: 127

⁷ Kur'an, 2: 286

⁸ Kur'an, 3: 8

⁹ Kur'an, 66: 8

¹⁰ Kur'an, 10: 10